

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Úloha Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek
The Role of the Office for the Protection of Competition in the Area of Public
Procurement

Student: Pavla Geržová

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Gryga

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání bakalářské práce

Student: **Pavla Geržová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6208R011 Ekonomika a právo v podnikání**
Téma: **Úloha Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek**
The Role of the Office for the Protection of Competition in the Area of Public Procurement

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
3. Veřejné zakázky – právní úprava a metody hodnocení
4. Problémy veřejných zakázek v praxi
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

OCHRANA, F. *Veřejné zakázky: Metody a metodika efektivního hodnocení a výběru*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2004. 171 s. ISBN 80-86119-79-3.

KRENK, M. *Zadávání veřejných zakázek*. 1. vyd. Praha: Galén, 2005. 171 s. ISBN 80-7262-343-5.

Kolektiv autorů. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Historie, fakta, svědectví*. Brno, 2008. 159 s. ISBN 978-80-254-2242-7.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Milan Gryga**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

Ostrava 9. května 2011

.....
Pavla Geržová

Obsah

1	ÚVOD	1
2	ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	3
2.1	HISTORIE	3
2.2	PRÁVNÍ ÚPRAVA	4
2.3	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA.....	5
2.4	OBLASTI PŮSOBNOSTI ÚŘADU	6
2.4.1	<i>HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ</i>	<i>6</i>
2.4.2	<i>VEŘEJNÁ PODPORA.....</i>	<i>11</i>
2.5	ÚLOHA ÚŘADU V OBLASTI VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	14
2.5.1	<i>ZAHÁJENÍ A ZASTAVENÍ ŘÍZENÍ, KAUCE</i>	<i>14</i>
2.5.2	<i>PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ</i>	<i>16</i>
2.5.3	<i>NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ.....</i>	<i>17</i>
2.5.4	<i>SPRÁVNÍ DELIKTY ZADAVATELŮ</i>	<i>17</i>
2.5.5	<i>SPRÁVNÍ DELIKTY DODAVATELŮ</i>	<i>20</i>
2.5.6	<i>KONTROLA</i>	<i>21</i>
2.5.7	<i>VZTAH ÚŘADU A NEJVYŠŠÍHO KONTROLNÍHO ÚŘADU</i>	<i>22</i>
3	VEŘEJNÉ ZAKÁZKY – PRÁVNÍ ÚPRAVA A METODY HODNOCENÍ.....	23
3.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA.....	23
3.2	ZÁKLADNÍ POJMY.....	24
3.2.1	<i>VEŘEJNÁ ZAKÁZKA</i>	<i>24</i>
3.2.2	<i>ZADAVATEL A DODAVATEL VEŘEJNÉ ZAKÁZKY</i>	<i>26</i>
3.2.3	<i>KVALIFIKACE.....</i>	<i>28</i>
3.2.4	<i>DRUHY ZADÁVACÍHO ŘÍZENÍ</i>	<i>29</i>
3.3	ANALÝZA STRANY ZADAVATELE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	30
3.3.1	<i>ZJIŠTĚNÍ POTŘEB VEŘEJNOSTI A ZPŮSOB ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ.....</i>	<i>31</i>
3.3.2	<i>ANALÝZA RÁMCOVÝCH PODMÍNEK JAKO LIMITNÍCH FAKTORŮ NAVRHOVANÝCH ZPŮSOBŮ ŘEŠENÍ.....</i>	<i>31</i>
3.3.3	<i>DEFINOVÁNÍ TECHNICKÝCH PODMÍNEK</i>	<i>32</i>
3.3.4	<i>VYMEZENÍ PŘEDMĚTU VEŘEJNÉ ZAKÁZKY</i>	<i>33</i>
3.3.5	<i>STANOVENÍ CÍLŮ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY</i>	<i>33</i>
3.3.6	<i>VOLBA HODNOTÍCÍCH KRITÉRIÍ.....</i>	<i>34</i>
3.3.7	<i>STANOVENÍ VAH DÍLČÍCH KRITÉRIÍ EKONOMICKÉ VÝHODNOSTI NABÍDKY</i>	<i>36</i>
4	PROBLÉMY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	44
4.1	PROBLEMATIKA AKCIÍ NA MAJITELE	44

4.2	SMLOUVA O TICHÉM SPOLEČENSTVÍ	46
4.3	ZMĚNA V OSOBĚ SPOLEČNÍKA S.R.O.....	46
4.4	LIMIT PODLIMITNÍCH ZAKÁZEK.....	47
4.5	UDRŽITELNÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK	48
5	ZÁVĚR	49
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

SEZNAM PŘÍLOH

1 Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma *Úloha Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejných zakázek*. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže hraje klíčovou roli v české společnosti, jelikož má široké pole působnosti a jeho činnost je velmi významná.

V první kapitole bakalářské práce se zabývám Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a jeho základními charakteristikami. Zaměřuji se na jeho historii, právní úpravu, organizační strukturu, na oblasti jeho působení a především na jeho úlohu v oblasti veřejných zakázek. Věnuji se zde jeho konkrétním rolím, především jeho dozorem nad zadáváním veřejných zakázek, jeho kompetencemi a ukládáním sankcí. Tato část v sobě zahrnuje také příklady z praxe, na kterých chci demonstrovat jeho činnost prostřednictvím konkrétních případů a situací.

Druhá kapitola mé práce je věnována veřejným zakázkám. Veřejné zakázky jsou v dnešní době velmi diskutovaným tématem, a proto považuji toto téma za velmi zajímavé a aktuální. Druhou kapitolu lze rozdělit podle obsahové náplně na dvě základní části.

První část obsahuje úvod do problematiky veřejných zakázek, tedy právní úpravu a základní pojmy, jejichž vysvětlení je nezbytné pro jejich celkové pochopení.

V druhé části se zabývám metodikou hodnocení veřejných zakázek, kde se zaměřuji na tzv. analýzu strany zadavatele. Jde o velmi složitý proces, na jehož začátku se musí určit, jaká potřeba veřejnosti bude uspokojena z veřejných prostředků, a na jehož konci se vybírá ta nejlepší z nabídek potencionálních dodavatelů. Postup zadavatele a metodiku výpočtu přiblížím na ukázkovém příkladu, který obsahuje vzorce používané k vyhodnocení podaných nabídek.

Závěrečnou třetí kapitolu věnuji problémům veřejných zakázek v praxi. Jde o komplexní souhrn problémů, které se objevují v souvislosti s veřejnými zakázkami. Jedná se o problémy legislativní, problémy s existencí některých právních institutů a také problémy spojené s novými trendy v oblasti veřejných zakázek.

Cílem mé bakalářské práce je nejprve nastínit a vysvětlit problematiku jak Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, tak i veřejných zakázek. Chci popsat a komplexně zpracovat základní informace o obou tématech a následně charakterizovat jejich vzájemný vztah. Pokusím se zjistit, zda-li negativní postoj většiny české veřejnosti k veřejným zakázkám je

oprávněný či nikoliv, zda-li je legislativa dostačující a pokud není, v čem jsou skryté ty nejzásadnější problémy a chyby.

2 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) tak, jak ho známe dnes, započal svou činnost **1. listopadu 1996**. Sídlem Úřadu se nestalo naše hlavní město, jako je tomu u ostatních orgánů státní správy, ale jihomoravská metropole Brno. Hlavním důvodem tohoto rozhodnutí byla potřeba zdůraznit fakt, že Úřad je nezávislý.¹

Působnost Úřadu můžeme rozdělit do **tří velkých oblastí**, které vyplývají z legislativy České republiky.

Úřad vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonává dohled při zadávání veřejných zakázek a koncesí² a v oblasti veřejné podpory vykonává koordinační, poradenské, konzultační a monitorující činnosti, s výjimkou oblasti zemědělství a rybolovu.³

2.1 Historie

Prvním úřadem, který měl stejné poslání jako dnešní Úřad, byl Český úřad pro hospodářskou soutěž, který zahájil činnost k 1. červenci 1991. Byl zřízen na základě zákona České národní rady č. 173/1991 Sb., o zřízení Českého úřadu pro hospodářskou soutěž, který byl účinný od 25. září 1991 do 30. října 1992. Na konci roku 1992 byl Český úřad pro hospodářskou soutěž nahrazen Ministerstvem pro hospodářskou soutěž (dále jen Ministerstvo), a to na základě zákona č. 474/1992 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky, který nabyl účinnosti dne 31. října 1992. Hlavní funkcí Ministerstva byla podpora hospodářské soutěže a ochrana proti jejímu nedovolenému omezování.⁴

Nahrazení Českého úřadu pro hospodářskou soutěž Ministerstvem bylo způsobeno probíhající privatizací, kdy bylo nezbytné, aby instituce dozírající na hospodářskou soutěž měla úzké vztahy s vládou. V jiném případě by toto uspořádání nebylo přijatelné, protože by tím byly narušeny stěžejní vlastnosti Úřadu, kterými jsou nezávislost a nestrannost.⁵

¹ Oficiální webové stránky ÚOHS – historie

² § 2 písm. a),b), zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

³ § 2 písm. c), § 3 odst. 1, zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje

⁴ Kolektiv autorů. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: Historie, fakta, svědectví*

⁵ Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, Working paper č. 18/2006

Avšak ani Ministerstvo nemělo dlouhého trvání a v roce 1996 bylo zrušeno zákonem č. 272/1996 Sb., podle kterého jeho kompetence a úkoly přešly na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

„Dosavadní působnost vyplývající ze zákonů a dalších právních předpisů přechází z Ministerstva pro hospodářskou soutěž na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.“⁶

„Práva a povinnosti z pracovněprávních a jiných právních vztahů přecházejí v souvislosti s přechodem působnosti ke dni účinnosti tohoto zákona z Ministerstva pro hospodářskou soutěž na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.“⁷

2.2 Právní úprava

Úřad je ústředním orgánem státní správy České republiky. To s sebou přináší i fakt, že právní úprava je vcelku složitá a není obsažena pouze v jednom zákoně. Vztahuje se na něj mnoho právních předpisů, které většinou platí všeobecně pro více orgánů než jen pro Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Do tzv. **obecné legislativy**, která upravuje Úřad patří:

1. zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších právních předpisů
2. zákon č. 500/ 2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších právních předpisů
3. zákon č. 552/ 1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších právních předpisů
4. zákon č. 106/ 1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů
5. zákon č. 337/1992 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších právních předpisů
6. zákon č. 185/ 2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů
7. právní akty Evropských společenství a Evropské unie, ve znění pozdějších právních předpisů

1. **Zákon o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže** vymezuje základní fakta a charakteristiky Úřadu. Zabývá se především jeho sídlem, předsedou a místopředsedy, jejich funkčním obdobím a výkonem funkce.

⁶ § 1 odst. 5 písm. e), zákon č. 272/1996 Sb.

⁷ § 1 odst. 6 písm. d) zákona č. 272/1996 Sb.

2. **Správní řád** upravuje postup orgánů vykonávajících působnost v oblasti veřejné správy, tzv. správních orgánů. Správní řád upravuje zásady, kterými se tyto správní orgány musí řídit. Jedná se například o zásadu zákonnosti (§ 2 odst. 1), zásadu ochrany dobré víry (§ 2 odst. 3), zásadu písemnosti správního řízení (§ 15 odst. 1) nebo o zásadu volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4). Mimo zásady zde najdeme informace o správním řízení, správních orgánech, o lhůtách apod.
3. **Zákon o státní kontrole** se zabývá orgány, které vykonávají státní kontrolu (§ 2). Upravuje činnost, práva a povinnosti kontrolovaných osob a kontrolních pracovníků (§ 11), náležitosti ohledně protokolu (§ 15 - 18), námitek (§ 18), pořádkových pokut (§ 19) atd.
4. **Zákon o svobodném přístupu k informacím** upravuje poskytování a zveřejňování informací povinných subjektů. Dozvíme se například, na jakém místě a jaké informace musí být povinným subjektem zveřejňovány (§ 5), jaký je povinný obsah výroční zprávy (§ 18), jaké informace se neposkytují (§ 9, § 10), nebo u kterých informací je jejich poskytování omezeno (§ 11).
5. **Daňový řád** je účinný od 1. ledna 2011 a nahradil tak stávající zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Obecně upravuje správce daně (§ 10 - 12), daňový subjekt (§ 20 - 26), doručování (hlava III) atd.
6. **Zákon o Celní správě České republiky** pojednává mimo jiné o tom, kdo patří do oblasti celnictví (§ 1), o organizaci a působnosti celních orgánů (§ 3 - 5a) a o zpracování osobních údajů celními orgány (§ 5b - 5j).
7. **Právní akty Evropských společenství a Evropské Unie** najdeme v Úředním věstníku Evropské Unie, kde jsou publikovány.

2.3 Organizační struktura⁸

Úřad má díky své široké působnosti značně rozvětvenou organizační strukturu (viz příloha č. 1). Na vrcholu hierarchického uspořádání stojí **předseda Úřadu** (dále jen „předseda“), jehož problematice je věnována značná část zákona č. 273/ 1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Předsedu jmenuje prezident České republiky na návrh vlády. Funkční období předsedy je 6 let, jako je tomu například i v případě senátorů.

⁸ Oficiální webové stránky ÚOHS – Organizační struktura

Zákonem je stanovena podmínka, která říká, že nikdo nemůže být jmenován do funkce předsedy více jak dvakrát. Co se týče specifických nároků, které musí předseda splňovat, zákon mluví jen o jediném, a to že nemůže být členem žádné politické strany ani politického hnutí.

V dnešní době je **předsedou** Ing. Petr Rafaj, který nastoupil do Úřadu v roce 2009. Tento post převzal po Ing. Martinu Pecinovi, který ve funkci předsedy strávil 4 roky.

V již zmíněném zákonu o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nalezneme také odstavec věnující se problematice místopředsedů. Zákon stanovuje počet tří místopředsedů, kteří jsou jmenováni a odvoláváni předsedou a jejichž hlavním úkolem je jeho zastupování a dále pak plnění jeho rozhodnutí.

Současnými místopředsedy jsou JUDr. Hynek Brom (první místopředseda), Mgr. Kamil Rudolecký (místopředseda pověřený řízením Sekce veřejných zakázek) a nakonec JUDr. Michal Petr.

Vzhledem k rozsáhlé působnosti Úřadu je zapotřebí dostatek pracovníků, kteří se dělí podle kompetencí do čtyř základních oblastí: ochrana hospodářské soutěže, dohled nad zadáváním veřejných zakázek, monitoring poskytování veřejné podpory a kompetence podle zákona o tzv. významné tržní síle.

K 1. lednu 2010 pracovalo v Úřadu 126 zaměstnanců. Jejich největší část se věnuje problematice hospodářské soutěže (35%) a dohledem nad zadáváním veřejných zakázek (27%).

2.4 Oblasti působnosti Úřadu

Rozsah působnosti Úřadu je velmi široký. Zahrnuje oblast hospodářské soutěže, oblast veřejné podpory a oblast veřejných zakázek. Jelikož veřejným zakázkám jsou věnovány dvě celé kapitoly bakalářské práce, v této části se zabývám zbývajícimi oblastmi jeho působnosti.

2.4.1 Hospodářská soutěž

Pojem hospodářské soutěže bychom v české legislativě hledali marně, avšak můžeme ji vymezit podle jejích základních znaků, kterými jsou:

1. existence trhů,
2. minimálně dva nabízející nebo poptávající subjekty,

3. které se chovají antagonisticky (chtějí dosahovat cílů a výhod na úkor jiných soutěžitelů).⁹

Všechny subjekty účastníci se hospodářské soutěže mají základní právo a základní povinnost. Zmíněným právem je svobodné rozvíjení své soutěžní činnosti tak, aby dosáhly hospodářského prospěchu. Na druhé straně jsou povinni dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a nezneužívat svou účast v ní.¹⁰

Právo hospodářské soutěže dělíme na **dvě pododvětví**:

- 1. právo proti nekalé soutěži**

- 2. právo proti omezování hospodářské soutěže**

Za hlavní rozdíl se považuje skutečnost, že ochrana proti nekalé soutěži má za cíl ochránit jednání jednotlivých soutěžitelů a zabránit jednání, které by mohlo přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Naproti tomu ochrana hospodářské soutěže se zabývá samotnou existencí hospodářské soutěže a tím, aby nebyla nikým omezována nebo narušována.¹¹

Právo proti nekalé soutěži

Právo proti nekalé soutěži se zaměřuje především na jednání subjektů zneužívajících hospodářskou soutěž tím, že deformují soutěžní pravidla a díky tomu mohou poškodit soutěžitele tzv. nekalým způsobem. Za nekalosoutěžní jednání považujeme situaci, kdy je jednání v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže. Základním právním předpisem, který se nekalou soutěží zabývá, je Obchodní zákoník.¹²

Úřad se právem proti nekalé soutěži nezabývá, nebudu tedy problematiku nekalé soutěže blíže rozebírat.

Právo proti omezování hospodářské soutěže

Ochrana hospodářské soutěže je upravena zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Zmíněný zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu zboží¹³ proti jejímu

⁹ BEJČEK, BĚLOHLÁVEK, GODICKÝ, KERNBACHOVÁ. *Základy obchodního práva pro ekonomy*

¹⁰ RAUS, D., NERUDA, R. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU*

¹¹ BusinessInfo.cz – Hospodářská soutěž

¹² BEJČEK, BĚLOHLÁVEK, GODICKÝ, KERNBACHOVÁ. *Základy obchodního práva pro ekonomy*

¹³ Tzn. trh výrobků a služeb

narušení¹⁴ způsobeným buď dohodami soutěžitelů, zneužitím jejich dominantního postavení nebo jejich spojením.¹⁵

V uvedeném zákoně nalezneme vymezení základních pojmů, kterými jsou soutěžitel a relevantní trh.

Soutěžitel

„Soutěžiteli se rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právníckými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.“¹⁶

S pojmem *soutěžitel* se setkáváme v českém právním řádu, avšak v komunitárním právu je používán pojem *podnik*. Tyto pojmy se považují za identické, tento fakt potvrzuje jeden z rozsudků Nejvyššího správního soudu.¹⁷

Relevantní trh

„Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.“¹⁸

Relevantní trh obsahuje tři složky, které lze vymezit věcně, teritoriálně a časově. První dvě zmíněné považujeme za složky základní, třetí je složkou doplňující.

1. **Z věcného hlediska** relevantní trh obsahuje veškeré zboží, které je z pohledu konečného spotřebitele vzájemně zastupitelné.
2. **Teritoriální vymezení** spočívá ve zjištění, v jaké oblasti se mohou spotřebitelé pokoušet nalézt alternativní zdroje dodávek výrobků, které jsou již předtím vymezeny jako předmět výrobního trhu.
3. **Časové vymezení** relevantního trhu spočívá v určení, zda-li jde o trh trvalý nebo krátkodobý.¹⁹

¹⁴ Tzn. vyloučení, omezení, jiné narušení nebo ohrožení

¹⁵ § 1 odst. 1, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

¹⁶ § 2 odst. 1, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

¹⁷ Rozsudek NSS sp. zn. 5 As 61/2005

¹⁸ § 2 odst. 2, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

¹⁹ RAUS, D., NERUDA, R. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU*

Jak již bylo řečeno, zákon o ochraně hospodářské soutěže upravuje ochranu před dohodami soutěžitelů, zneužitím jejich dominantního postavení a jejich spojením. Podívejme se na tyto jevy postupně.

Narušení hospodářské soutěže

Jak jsem již zmínila, narušení hospodářské soutěže může být způsobeno dohodami soutěžitelů, zneužitím jejich dominantního postavení nebo jejich spojením.

Dohody soutěžitelů

Pojem *dohoda* zahrnuje tři způsoby závadných a sankcionovatelných jednání, kterými jsou dohody mezi soutěžiteli ve vlastním slova smyslu, rozhodnutí sdružení soutěžitelů a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě.²⁰

Dohoda pak narušuje soutěž, pokud má za cíl nebo za následek narušení hospodářské soutěže. Takové dohody jsou neplatné a zakázané, pokud právní předpis nestanoví jinak, anebo pokud Úřad nepovolí výjimku ze zákazu. Zákon se zabývá pouze dohodami, jejichž dopad na hospodářskou soutěž není zanedbatelný. V opačném případě nepodléhají zákazu.²¹

Dohody můžeme dělit podle různých kritérií následovně.

- **Podle typu ujednání:**²²

- 1. cenové a podmínkové kartely** obsahující přímé nebo nepřímé určení cen, popřípadě určení jiných obchodních podmínek
- 2. restriktivní a kontrolní kartely**, které obsahují omezení nebo kontrolu výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic
- 3. rozdělovací (segmentační) kartely** zabývající se rozdělením trhu nebo nákupních zdrojů
- 4. junktimační kartely** obsahující ujednání o tom, že uzavření smlouvy bude vázáno na přijetí dalšího plnění, které věcně ani podle obchodních zvyklostí a zásad poctivého obchodního styku s předmětem smlouvy nesouvisí
- 5. diskriminační kartely** jsou dohody, které určují uplatnění odlišných podmínek vůči jednotlivým soutěžitelům při shodném nebo srovnatelném plnění, a dochází tak k jejich znevýhodnění

²⁰ PETR, M. a kol. *Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR*

²¹ § 3 odst. 1, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

²² BEJČEK, BĚLOHLÁVEK, GODICKÝ, KERNBACHOVÁ. *Základy obchodního práva pro ekonomy*

6. bojkotové kartely obsahující dohodu účastníků, že nebudou obchodovat či jinak hospodářsky spolupracovat se soutěžiteli, kteří nejsou účastníky této dohody, anebo jim budou jiným způsobem působit újmu

- **Podle úrovně trhu zboží:**²³

1. horizontální, pokud soutěžitelé působí na stejné úrovni trhu zboží, a také tzv. smíšené dohody²⁴

2. vertikální, jestliže soutěžitelé působí na rozdílných úrovních trhu zboží

Zneužití dominantního postavení soutěžitelů

O dominantním postavení na trhu mluvíme v případě, že soutěžitel nebo společně více soutěžitelů mají takovou tržní sílu, která jim umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na ostatních soutěžitelích nebo spotřebitelích.²⁵

Tržní síla se zjišťuje především podle objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží, podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních překážek vstupu atd. Pokud nebude pomocí zmíněných ukazatelů prokázán opak, jedná se o dominantní postavení, pokud soutěžitel nebo soutěžitelé se společnou dominancí dosáhli na trhu alespoň 40% tržní podíl.²⁶

Zákon o ochraně hospodářské soutěže považuje za zneužití dominantního postavení vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, restrikce na úkor spotřebitelů, junktimace, diskriminace, cenové podbízení, odmítnutí přístupu k infrastruktuře a některé jiné formy zneužití.²⁷

Spojení soutěžitelů

Vymezení toho, co se považuje za spojení soutěžitelů, nalezneme v zákoně o ochraně hospodářské soutěže. Jedná se například o přeměnu dvou nebo více soutěžitelů působících na trhu dříve samostatně, o nabytí podniku jiného soutěžitele nebo jeho podstatné části smlouvou o prodeji podniku nebo o založení tzv. společně kontrolovaného podniku.²⁸

Úřad se zabývá těmi největšími spojeními soutěžitelů, v důsledku kterých by mohlo dojít k narušení hospodářské soutěže. V některých případech tedy spojení soutěžitelů

²³ § 5, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

²⁴ Situace, kdy soutěžitelé působí současně na téže horizontální úrovni i na různé vertikální úrovni trhu zboží

²⁵ § 10 odst. 1, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

²⁶ § 10 odst. 2, 3, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů

²⁷ BEJČEK, BĚLOHLÁVEK, GODICKÝ, KERNBACHOVÁ. *Základy obchodního práva pro ekonomy*

²⁸ Plný výčet případů považující se za spojení soutěžitelů v § 12 zákona o ochraně hospodářské soutěže

podléhá povolení Úřadu, kdy se bere v úvahu jejich čistý obrat podle § 13 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Významná tržní síla

Dozor nad dodržováním zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, je novou kompetencí Úřadu.

„Významnou tržní silou se rozumí takové postavení odběratele vůči dodavateli, kdy se v důsledku situace na trhu stává dodavatel závislým na odběrateli ve vztahu k možnosti dodávat své zboží spotřebitelům a kdy si odběratel vůči dodavateli může vynutit jednostranně výhodné obchodní podmínky.“²⁹

2.4.2 Veřejná podpora

Veřejnou podporou se zabývá Smlouva o fungování Evropské Unie. Zásadním bodem je Článek 107.

„Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.“³⁰

Z citovaného odstavce vyplývá, že veřejná podpora se považuje primárně za **neslučitelnou**, avšak Smlouva uvádí i situace, ve kterých se podpora považuje nebo se může považovat za slučitelnou s vnitřním trhem.

Příklady podpor, které **jsou slučitelné** s vnitřním trhem (tzv. obecné výjimky):³¹

- podpory sociální povahy, které jsou poskytovány individuálním spotřebitelům, pokud se poskytují bez diskriminace na základě původu výrobků
- podpory určené k náhradě škod, které byly způsobeny buď přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi atd.

²⁹ § 3 odst. 1, zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití

³⁰ Smlouva o fungování EU, Článek 107, odst. 1

³¹ Smlouva o fungování EU, Článek 107, odst. 2

Příklady podpor, které **mohou být** považované za **slučitelné** (tzv.individuální výjimky):³²

- podpory napomáhající hospodářskému rozvoji oblastí, kde je mimořádně nízká životní úroveň nebo vysoká nezaměstnanost
- podpory napomáhající uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu atd.

Nejčastější formy veřejné podpory³³

Podmínkou u všech forem veřejné podpory je kumulativní splnění všech znaků veřejné podpory, tzn. opatření ze strany státu nebo státních prostředků, výhoda určitému podniku nebo odvětví výroby a hrozba narušením či narušení soutěže.

Nejčastěji se objevují tyto formy veřejné podpory: daňové úlevy, prodej pozemků za zvýhodněnou cenu, navyšování základního kapitálu orgány veřejné moci, kapitalizace pohledávek, dotace, odkupy nebonitních pohledávek, úvěr, státní záruky, prominutí plateb sociálního a zdravotního pojištění, privatizace.

Co se týče české legislativy, stěžejním zákonem je **zákon č. 215/ 2004 Sb.**, o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Tento zákon nahradil a zrušil zákon č. 59/ 2000 Sb., o veřejné podpoře, který byl účinný od 1. května 2000 do 30. dubna 2004.

Zákon č. 215/ 2004 Sb. upravuje s ohledem na přímo použitelné předpisy Evropských společenství³⁴ **čtyři základní věci** v oblasti veřejné podpory³⁵:

1. výkon státní správy
2. práva a povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory vůči příslušnému koordinačnímu orgánu, kterým je Úřad, nebo Ministerstvo zemědělství ČR
3. některé otázky ohledně součinnosti České republiky s Komisí Evropských společenství
4. další vztahy, které souvisejí s poskytováním veřejné podpory

³² Smlouva o fungování EU, Článek 107, odst. 3

³³ KINCL, M. *Veřejná podpora v Evropské Unii*

³⁴ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999, č. 794/2004, č.1998/2006, č. 875/2007, č. 1860/2004, č. 1535/2007

³⁵ § 1 zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje

Dalším právním předpisem, který upravuje problematiku veřejné podpory je **vyhláška č. 207/2005 Sb.**, o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře. V této vyhlášce nalezneme tiskopis, který musí poskytovatel veřejné podpory předložit elektronickou formou Úřadu.³⁶ Tiskopis je součástí bakalářské práce v příloze č. 2.

Další vyhláškou je **vyhláška č. 465/2009 Sb.**, o údajích zaznamenávaných do centrálního registru podpor malého rozsahu. Zabývá se obsahem, rozsahem a postupem zaznamenávání údajů, které musejí být zaznamenávány poskytovatelem podpor malého rozsahu do centrálního registru podpor malého rozsahu.

Veřejnou podporou se zabývá také **zákon č. 319/2006 Sb.**, o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory, a o změně zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Centrální registr podpor malého rozsahu (de minimis)

Centrální registr podpor de minimis je informačním systémem veřejné správy, který vznikl k 1. lednu 2010. Je upraven v § 3a zákona č. 215/2004 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů.

Tento relativně nový registr slouží k evidenci podpor malého rozsahu, které jsou poskytovány pro vybraná odvětví. Nejde pouze o zadávání informací o podporách, nýbrž také o ověřování výše poskytované finanční částky za určité období. Dává nám přehled o celkové výši poskytnutých podpor malého rozsahu v České republice a dozvíme se z něj, jakou finanční podporu získal daný konkrétní subjekt.³⁷

„Systém umožní velmi rychle a efektivně se seznámit s tím, zda již někdo veřejnou podporu čerpal a případně v jaké výši. Tato informace je cenná především pro poskytovatele z řad veřejných subjektů, neboť může mít zásadní dopad z hlediska jejich vlastních rozhodnutí.“³⁸

V období od 1. ledna 2010 do 31. ledna 2011 byly přiděleny podpory malého rozsahu v celkové výši 6 601 332 490, 90 Kč (viz tab. 2.1).

³⁶ § 1, vyhláška č. 207/2005 Sb.

³⁷ eAGRI.cz – Registr podpor de minimis

³⁸ BusinessInfo.cz – Spuštěn nový registr de minimis

Tab. 2.1 Podpory malého rozsahu

	Čerpáno v €	Čerpáno v Kč
Podpory podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 (zemědělská prvovýroba)	465 739,74 €	11 630 426,17 Kč
Podpory podle nařízení Komise (ES) č. 875/2007 (rybolov)	17 353,32 €	426 681,00 Kč
Podpory podle nařízení Komise (ES) č. 1998/2006	262 499 563,45 €	6 589 275 383,73 Kč
Celkem	262 982 656,51 €	6 601 332 490,90 Kč

Zdroj: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Souhrnné informace. *Portál eAGRI – resortní portál Ministerstva zemědělství*

2.5 Úloha Úřadu v oblasti veřejných zakázek

Úřad při výkonu dohledu nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách

- vydává předběžná opatření,
- rozhoduje o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky a soutěži o návrh postupoval v souladu s tímto zákonem,
- ukládá nápravná opatření a sankce,
- projednává správní delikty,
- kontroluje úkony zadavatele při zadávání veřejných zakázek podle zvláštního právního předpisu a
- plní další úkoly, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.³⁹

2.5.1 Zahájení a zastavení řízení, kauce

Existují dva způsoby zahájení řízení, a to **na základě písemného návrhu stěžovatele** nebo **z moci úřední**.⁴⁰

Návrh stěžovatele

Stěžovatel podává návrh na zahájení řízení po vyčerpání námitek vůči zadavateli. Návrh se podává proti všem úkonům, které vylučují nebo mohou vyloučit zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, a kvůli čemuž již vznikla nebo hrozí vznik újmy na právech navrhovatele. Podává se tedy návrh proti zadávacím

³⁹ § 112 odst. 2, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁴⁰ § 113 odst. 1, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

podmínkám, vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení apod. Návrh musí obsahovat zákonem stanovené údaje a musí být doručen Úřadu podle zákona.⁴¹

Řízení se zastaví například z důvodu nedodržení předepsaných údajů, lhůt nebo nezaplacení kaucí stěžovatelem, pokud se tak nestane ani v dodatečně lhůtě stanovené Úřadem.⁴²

Podle mého názoru jsou zákonné lhůty, které se pohybují v řádech několika kalendářních dní (§ 113 odst. 4 a 5), velmi krátké. Jejich prodloužení by znamenalo ulehčení situace všem potencionálním navrhovatelům, kteří by měli více času na všechny náležitosti návrhu.

Nedílnou součástí návrhu na zahájení řízení je zaplacení kaucí, která je v případě, kdy Úřad pravomocně rozhodne o zamítnutí návrhu, příjmem do státního rozpočtu. V ostatních případech, kterým je i zamítnutí návrhu avšak spolu s rozhodnutím o správním deliktu zadavatele, se kaucí navrhovatelí vrací spolu s úroky. Kauce dosahuje výše 1 % z nabídkové ceny navrhovatele, jedná se minimálně o částku 50 000 Kč, maximálně o 2 000 000 Kč. V případech, kdy takto nelze nabídkovou cenu zjistit, je navrhovatel povinen zaplatit 100 000 Kč.⁴³

Kauce jako jedna z podmínek k projednání návrhu Úřadem, má svoje výhody i nevýhody. Je jasné, že pokud by navrhovatelé nemuseli splatit žádnou kaucí, Úřad by byl zaplaven návrhy stěžovatelů, jelikož by si všichni stěžovali na vše. Na druhé straně si představme subjekt, který ví, že je v právu, avšak nevěří tomu, že Úřad zadavateli porušení zákona dokáže nebo subjekt, kterému by v případě propadnutí kaucí hrozily finanční problémy.

Myslím si, že existují lidé, kteří ačkoliv se cítí v právu, nepodají z důvodu existence kaucí návrh a díky tomu zadavateli vše projde. Řešením této situace by mohla být možnost prominutí kaucí z důvodů hodných zvláštního zřetele. O tom, zda-li kaucí prominout či nikoliv, by rozhodoval Úřad v samostatném rozhodnutí.

Řízení z vlastního podnětu Úřadu

Správní řízení z moci úřední se zahajuje na základě určitých podnětů, kterými jsou podezření z porušení zákona publikovaná ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu,

⁴¹ § 114, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁴² § 117a, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁴³ § 115, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

upozornění jiného státního orgánu, skutečnosti získané na základě kontrolní činnosti, podnět jakéhokoliv subjektu, informace z veřejných sdělovacích prostředků atd.⁴⁴

Z toho vyplývá důležitost spolupráce Úřadu s ostatními subjekty, ať už jde o státní a kontrolní orgány, úředníky, novináře nebo občany. Je samozřejmostí, že občané nemívají tolik informací v porovnání s ostatními subjekty, kteří mají k dispozici údaje, ke kterým obyčejný člověk přístup nemá.

Klíčem k úspěchu je efektivní komunikace, rychlost, co nejjednodušší administrativa mezi Úřadem a osobami, které mohou tyto cenné informace podat.

Přehled vedených správních řízení v roce 2009 obsahuje příloha č. 3 na konci bakalářské práce.

2.5.2 Předběžná opatření

Úřad může zadavateli nařídit předběžné opatření, které spočívá buď **v zákazu uzavření smlouvy** v zadávacím řízení, nebo **v pozastavení zadávacího řízení či soutěže o návrh**. Předběžné opatření pozbývá platnosti nejpozději v den, kdy dojde k rozhodnutí ve věci samé.⁴⁵

Příklady předběžných opatření z praxe:

- Zadavatel: Ministerstvo životního prostředí ČR
 - Veřejná zakázka: Na organizaci zajištění výběrových řízení v letech 2010 až 2013
 - Hodnota zakázky: 2,3 milionu Kč
 - Důvod: Pochybnosti o souladu postupu zadavatele se zákonem, resp. posouzení nabídkových cen, oznamování zakázky v informačním systému veřejných zakázek, vyloučení jednoho z uchazečů tendru
 - **Předběžné opatření:** Zákaz uzavření smlouvy⁴⁶
- Zadavatel: Ministerstvo spravedlnosti ČR
 - Veřejná zakázka: Na provozování elektronického systému domácího vězení
 - Hodnota zakázky: 2 miliardy Kč

⁴⁴ JURČÍK R. *Zadávací řízení a udělování koncesí v ČR a EU*

⁴⁵ § 117, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁴⁶ VZ24.cz – ÚOHS prošetřuje veřejnou zakázku ministerstva životního prostředí

- Důvod: Pochybnosti o správnosti postupu zadavatele při stanovování kvalifikačních předpokladů
- **Předběžné opatření:** Zákaz uzavření smlouvy⁴⁷

2.5.3 Nápravná opatření

Používají se v případech, kdy zadavatel nedodržel stanovený postup pro zadávání veřejných zakázek nebo pro soutěž o návrh, a při tom ještě nedošlo k uzavření smlouvy. Úřad má pak **dvě možnosti**, buď **zruší zadávací řízení nebo soutěž o návrh**, anebo **zruší jen jednotlivý úkon zadavatele**.

Příklady nápravných opatření v praxi:

- Zadavatel: Hlavní město Praha
 - Veřejná zakázka: Pasportizace domů z hlediska odstraňování staré hlukové zátěže
 - Důvod: Zadavatel nedodržel postup kvůli tomu, že neomezil rozsah požadované kvalifikace pouze na informace a doklady, které bezprostředně souvisí s předmětem veřejné zakázky, a také kvůli tomu, že neoprávněně vyloučil jednoho z dodavatelů
 - **Nápravné opatření:** Zrušení rozhodnutí zadavatele o vyloučení dodavatele a všechny následující úkony v zadávacím řízení⁴⁸
- Zadavatel: Správa a údržba silnic Stříbro
 - Veřejná zakázka: Posypová sůl
 - Důvod: Zadavatel v zadávací dokumentaci nespecifikoval dostatečně určitě a jednoznačně způsob hodnocení nabídek
 - **Nápravné opatření:** Zrušení zadávacího řízení⁴⁹

2.5.4 Správní delikty zadavatelů

Správního deliktu se zadavatel dopouští v následujících případech:

1. nedodržení postupu stanoveného zákona, což má nebo může mít za následek podstatné ovlivnění výběru nejvhodnější nabídky

⁴⁷ VZ24.cz – ÚOHS vydal předběžné opatření v tendru na systém domácího vězení

⁴⁸ Rozhodnutí R138/2010/VZ-18742/2010/310/JS

⁴⁹ Rozhodnutí S42/2010/VZ-4128/2010/530/EDo

2. nesplnění povinnosti nebo její splnění v rozporu se zákonem
3. uzavření smlouvy bez uveřejnění v případech, kdy je uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení povinné
4. uzavření smlouvy v rozporu se zákonem nebo předběžným opatřením
5. zrušení zadávacího řízení v rozporu se zákonem
6. nezákonné odmítnutí nabídky nebo její vyřízení v rozporu se zákonem⁵⁰

Zákon o veřejných zakázkách řeší také výši finanční pokuty za správní delikty zadavatelů. V případě správních deliktů v bodech 1., 3. a 4. může Úřad udělit pokutu až do výše 5 % z veřejné zakázky nebo do částky 10 000 000 Kč, pokud hodnota veřejné zakázky není známa. Ve zbývajících případech je Úřad oprávněn pokutovat subjekty do částky 10 000 000 Kč.⁵¹

Pokud se zadavatel dopustí opakovaně⁵² některého z výše uvedených správních deliktů, sazba pokuty se zvyšuje na dvojnásobek.⁵³

Otázkou je, zda-li určení pouze maximální finanční částky je dostačující. Osobně si myslím, že by měla být stanovena i minimální výše pokuty, jelikož pokuty udělované Úřadem jsou často „směšně“ nízké. Vycházejme z předpokladu, že zadavateli veřejných zakázek jsou subjekty disponující velkým obnosem finančních prostředků. Jsem si jistá, že pokuta ve výši několik tisíc korun (jen zřídka uděluje Úřad vysoké pokuty), nemá žádný efekt.

Na druhou stranu, pokud vycházíme z faktu, že veřejné zakázky jsou výdajem veřejných prostředků, nabízí se otázka, zda vůbec pokutování subjektů hospodařících s veřejnými prostředky je smysluplné, jelikož pokuty udělené Úřadem jsou příjmem do státního rozpočtu. Dochází vlastně jen k přesouvání určité finanční částky.⁵⁴

Jediným východiskem z této situace je větší zodpovědnost osob, kteří porušují nebo naprosto ignorují zákon. Dokud bude platit, že ve většině případů „nikdo za nic nemůže“, bude se dál porušovat zákon, a nadále bude docházet k nesmyslnému přesouvání peněz z jednoho místa na druhé.

⁵⁰ § 120 odst. 1, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁵¹ § 120 odst. 2, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁵² Správní delikt je spáchán opakovaně, pokud před uplynutím 5 let ode dne, kdy rozhodnutí o uložení pokuty za správní delikt nabylo právní moci, byl znovu spáchán týž správní delikt

⁵³ § 120 odst. 3, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁵⁴ PAVEL, J. *Efektivnost fungování kontrolních systémů veřejných zakázek v České Republice*

Finanční pokuta má kromě sankční funkce také funkci preventivní. Měla by lidi odrazovat od protiprávního jednání, které s sebou přináší nepříznivé právní následky. Čím větší bude hrozba finanční pokuty, tím více si lidé budou dávat pozor na své chování. Opět docházím k názoru, že výše finanční pokuty je nedostačující, a její preventivní funkce je tím pádem výrazně snížena.

Co se týče nejvyšší pokuty, která byla udělena Úřadem, jedná se o 5 000 000 Kč pro Moravské naftové doly, udělená v roce 2007. Důvodem bylo zadání veřejné zakázky na sanaci ekologických škod v jednacím řízení bez uveřejnění, přestože hodnota zakázky převýšila 4 miliardy Kč. Přesná hodnota zakázky byla 4,361 miliardy Kč. Zadavatel použil jednací řízení bez uveřejnění, aniž by prokázal, že by se jednalo o krajně naléhavý případ.⁵⁵

I když Moravské naftové doly dostaly zatím nejvyšší pokutu, mohly dostat mnohem vyšší. Ze zákona totiž vyplývá, že může být udělena pokuta v hodnotě 5 % z ceny veřejné zakázky, tzn. 5 % z 4,361 miliardy Kč činí 218 milionů Kč.

Na tomto případě lze demonstrovat, že zákonem nastavená maximální výše pokuty se nevyužívá a ve skutečnosti jde jen o divadlo pro veřejnost, kdy se „potrestá“ viník sumou, která vůbec nekoresponduje s hodnotou veřejné zakázky a se škodou, která mohla být nebo byla způsobena. Seznam nejvyšších pokut udělených Úřadem se nachází v příloze č. 4.

Příklad správních deliktů zadavatelů v praxi

- Zadavatel: Město Krnov
 - Veřejná zakázka: Rekonstrukce výtahů – SZZ Krnov, p.o.
 - Důvod: Nedodržení postupu zadavatele, neuzavření smlouvy v souladu s návrhem smlouvy obsaženým v nabídce vybraného uchazeče, neuchování dokumentace o veřejné zakázce (uchování pouze části dokumentace v neověřených kopiích)
 - **Udělená pokuta:** 150 000 Kč⁵⁶
- Zadavatel: Správa železniční dopravní cesty
 - Veřejná zakázka: Zvýšení rychlosti Plzeň – České Kubice
 - Důvod: Nedodržení postupu stanoveným pro zadávání veřejné zakázky, který mohl ovlivnit výhodnost nabídky

⁵⁵ Oficiální webové stránky ÚOHS – Sbírky rozhodnutí

⁵⁶ Rozhodnutí R126/2010/VZ-18161/2010/310-ASc

- **Pokuta:** 20 000 Kč

2.5.5 Správní delikty dodavatelů

Správní delikty nepáchají pouze zadavatelé, ale také subjekty na druhé straně, tzn. dodavatelé, i když nutno podotknout, že správní delikty zadavatelů se objevují mnohem častěji.

Zákon o veřejných zakázkách rozlišuje **dvě situace**, kdy se dodavatel dopouští správního deliktu:

1. situace, kdy k prokázání splnění kvalifikace předloží informace nebo doklady neodpovídající skutečnosti, a které měly nebo mohly mít vliv na posouzení kvalifikace dodavatele
2. situace, kdy nepodá žádost o změnu zápisu v případě změny údajů zapsaných v seznamu kvalifikovaných dodavatelů, která by jinak měla za následek neprokázání splnění základních či profesních kvalifikačních předpokladů⁵⁷

Pokud srovnáme oba případy správních deliktů z hlediska jejich závažnosti, první případ s sebou nese přísnější potrestání, a to v podobě finanční pokuty do výše 10 000 000 Kč, a především zákaz plnění veřejných zakázek na dobu 3 let. Naproti tomu správní delikt v podobě nepodání žádosti o změnu zápisu znamená pro dodavatele pouze finanční pokutu do 1 000 000 Kč.⁵⁸

Situace, kdy dodavatel předloží informace nebo doklady, které neodpovídají skutečnosti, se bere za těžší formu správního deliktu, jelikož pokud dodavatel předkládá nepravdivé nebo zfalšované údaje, může to mít až katastrofální dopady na celé plnění veřejné zakázky. Stačí si představit situaci, kdy by jeden z dodavatelů předložil falešný doklad osvědčující jeho odbornou způsobilost, a při tom by vůbec odborně způsobilý nebyl. Následky, které by v případě vítězství takového dodavatele mohly nastat, jsou velmi závažné.

Sankce za spáchání správního deliktu popsaném v první situaci je velmi dobře řešena. Je zde jak potrestání finanční pokutou, tak i zákazem plnění veřejných zakázek na dobu 3 let. Kombinace těchto dvou typů sankcí je velmi účinná, jelikož pouhá finanční pokuta by měla dopad pouze na kapitálově slabší dodavatele. Zákaz plnění veřejných zakázek má dopad na všechny dodavatele bez ohledu na jejich finanční situaci. Otázkou

⁵⁷ § 120a odst. 1, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁵⁸ § 120a odst. 2 zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

zůstává, zda-li je doba 3 let málo nebo hodně. V případě právnických osob dochází k tomu, že i kdyby se změnilo vedení společnosti a lidé, kteří stojí za správním deliktem, by tam už dávno nebyli, i tak je společnost odkázána ke 3 letům zákazu plnění veřejných zakázek. Avšak v druhém případě, kdy tyto osoby nadále zůstávají ve společnosti nebo se jedná o podnikající fyzickou osobu, mi přijdou 3 roky jako krátká doba. Pokud někdo jednou nehrál fair play, můžeme očekávat, že se tak zachová i někdy v budoucnu.

S první formou správního deliktu dodavatelů souvisí **rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek**. Jak už název napovídá, do tohoto veřejného rejstříku jsou zapsány osoby, kterým byl pravomocně uložen zákaz plnění veřejných zakázek. K dnešnímu dni, tzn. k 18. březnu 2011 je v něm zapsán pouze jeden subjekt, a tím je dodavatel Stavoenergo s.r.o., jemuž je zakázáno zmíněné plnění od 23. února 2011 do 23. února 2014.⁵⁹

Druhá forma správního deliktu dodavatele, která souvisí s nepodáním žádosti o změnu zápisu v seznamu kvalifikovaných dodavatelů, která by jinak měla za následek neprokázání splnění základních či profesních kvalifikačních předpokladů, je trestána pouze finanční pokutou do 1 000 000 Kč. Otázkou je, zda-li pouze hrozba finanční pokuty motivuje dodavatele, aby aktualizovali své údaje v seznamu kvalifikovaných dodavatelů. Pokud by tomu tak nebylo, seznam by mohl ztratit svou věrohodnost.

2.5.6 Kontrola

Úřad je podle zákona o státní kontrole oprávněn provádět kontroly, které se provádí většinou na základě plánu kontrolní činnosti. Subjekty bývají kontrolovány na základě poznatků, které byly zjištěny díky vedení správnímu řízení nebo šetření podnětů. Na konci kontroly zpracovává Úřad kontrolní protokol.⁶⁰

Příklad kontroly Úřadu v praxi⁶¹

Jedna z nejvíce medializovaných kontrol Úřadu je bezesporu kontrola zadavatelů Statutární město Liberec a Technická univerzita Liberec. Důvodem bylo zadávání veřejných zakázek, které se týkaly Mistrovství světa v klasickém lyžování.

⁵⁹ ISVZ.cz - Informační systém o veřejných zakázkách

⁶⁰ Oficiální webové stránky ÚOHS – Veřejné zakázky

⁶¹ Oficiální webové stránky ÚOHS

Kontrola probíhala ve dnech 16. až 19. března 2009, a to na základě podnětu daného Nejvyšším kontrolním úřadem, kdy bylo prověřeno 74 veřejných zakázek (58 veřejných zakázek města Liberec a 16 Technické univerzity Liberec).

Jsou zde podezření na obcházení zákona při zadávání veřejných zakázek, avšak případ dosud nebyl uzavřen, za což je Úřad často terčem kritiky.

2.5.7 Vztah Úřadu a Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) má podle zákona mnoho kompetencí, ať už se jedná například o vykonávání kontroly hospodaření se státním majetkem, plnění státního rozpočtu nebo kontrolu zadávání státních zakázek.⁶² Právě poslední zmíněné kompetenci se budu v následující části zabývat.

Celou dobu se ve své práci zabývám veřejnými zakázkami, avšak NKÚ má kompetence pouze v oblasti tzv. **státních zakázek**. Z toho vyplývá, že není oprávněn ke kontrole zakázek zadávaných územní samosprávou, jelikož rozpočty obcí a krajů jsou tzv. veřejnými rozpočty, nikoliv rozpočty státními.⁶³

Z předcházejícího odstavce tedy plyne jeden z největších rozdílů mezi Úřadem a NKÚ v oblasti zakázek. Úřad má kompetence týkající se veřejných zakázek jako celku, NKÚ je zaměřen pouze na zakázky státní. Úřad má tedy mnohem širší pole působnosti.

Výhodou NKÚ oproti Úřadu je možnost kontrolování efektivnosti nakládání se státními prostředky. Značnou nevýhodou však je, že NKÚ nemá pravomoc ukládat sankce či nápravná opatření subjektům, u kterých se zjistí porušení zákona. Jediné, co může udělat, je upozornit na tento fakt ve svém kontrolním závěru.⁶⁴

Kontrolní činnost NKÚ je samozřejmě pro českou společnost stěžejní, avšak omezení jeho kompetencí pouze na upozorňování chyb a porušení zákona, aniž by mohl nějak významněji zasáhnout, mi nepřijde rozumné. Právě udělování finančních pokut je značnou motivací pro subjekty, aby se chovaly tak, jak nařizuje zákon. Pouhé upozorňování v kontrolních závěrech tuto výchovnou funkci nemá.

⁶² § 3, zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu

⁶³ JURČÍK R. *Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a v EU*

⁶⁴ PAVEL, J. *Efektivnost fungování kontrolních systémů veřejných zakázek v České republice*

3 Veřejné zakázky – právní úprava a metody hodnocení

Veřejné zakázky jsou vedle hospodářské soutěže a veřejné podpory další oblastí působnosti Úřadu. Jejich problematika je obsahově velmi náročná, a proto se zaměřuji hlavně na základní údaje a fakta, a také na ekonomickou analýzu zadavatele, která je nedílnou součástí hodnocení veřejných zakázek v praxi.

3.1 Právní úprava⁶⁵

Základním právním předpisem, který se zabývá problematikou veřejných zakázek, je **zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách**. Jeho předchůdci byly zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek (účinný od 1. ledna 1995 do 30. dubna 2004) a později zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách (účinný od 1. května 2005 do 30. června 2006), který reagoval na vstup České republiky do Evropské unie a s ním spojenou nutnost zpřísnění a přizpůsobení se normám EU.

Dalším zákonem je **zákon č. 138/2006 Sb.**, kterým se změnily některé zákony právě z důvodu přijetí zákona o veřejných zakázkách.

Veřejnými zakázkami se zabývá celá řada vyhlášek a nařízení vlády, které upravují a zpřesňují jejich konkrétní problematiku. Jedná se o tyto právní předpisy:

- **vyhláška č. 326/2006 Sb.**, o atestačním řízení pro elektronické nástroje
- **vyhláška č. 328/2006 Sb.**, kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přezkoumání úkonů zadavatele pro účely zákona o veřejných zakázkách
- **vyhláška č. 329/2006 Sb.**, kterou se stanoví bližší požadavky na elektronické prostředky, elektronické nástroje a elektronické úkony při zadávání veřejných zakázek (účinnost od 1. července 2006)
- **vyhláška č. 330/2006 Sb.**, o uveřejňování vyhlášení pro účely zadávání veřejných zakázek
- **vyhláška ministerstva obrany č. 274/2006 Sb.**, kterou se stanoví seznam vojenského materiálu pro účely zákona o veřejných zakázkách
- **vyhláška č. 9/2011 Sb.**, kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody

⁶⁵ Oficiální webové stránky ÚOHS

- **nařízení vlády č. 77/2008 Sb.**, o stanovení finančních limitů pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou – Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, a o přepočtech částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu
- **nařízení vlády č. 474/2009 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 77/2008 Sb.
- **nařízení vlády č. 304/2006 Sb.**, o přepočtu finančních částek stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu a o vymezení zboží pořizovaného Českou republikou - Ministerstvem obrany, na které se vztahuje finanční limit stanovený v zákoně o veřejných zakázkách

Co se týká legislativy Evropské unie, existuje celá řada směrnic, nařízení a rozhodnutí, které upravují problematiku veřejných zakázek.

3.2 Základní pojmy

Definice základních pojmů nalezneme v zákoně č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Mezi ně řadím především **veřejnou zakázku, zadavatele a dodavatele, kvalifikaci a druhy zadávacího řízení.**

3.2.1 Veřejná zakázka

Co se týče pojmu **veřejná zakázka**, její vymezení je následující:

„Veřejnou zakázkou je zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací.“⁶⁶

Veřejné zakázky můžeme dělit dvojím způsobem, a to podle jejich předmětu či předpokládané hodnoty.

Dle předmětu dělíme veřejné zakázky na veřejné zakázky na dodávky, na stavební práce a na služby.

⁶⁶ § 7, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Veřejná zakázka na dodávky

Předmětem veřejné zakázky je pořízení věci, ať už formou koupě, koupě zboží na splátky, nájmu zboží nebo koupě na leasing. Do této skupiny veřejných zakázek patří také poskytnutí služeb nebo stavebních prací spočívajících v umístění, montáži nebo uvedení takového zboží do provozu, nejedná-li se o zhotovení stavby, pokud tyto činnosti nejsou základním účelem veřejné zakázky, avšak jsou nezbytné ke splnění veřejné zakázky na dodávky.⁶⁷

Veřejná zakázka na stavební práce

Předmětem této veřejné zakázky je provedení stavebních prací, jejich provedení a s nimi související projektová nebo inženýrská činnost, nebo zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, případně i související projektové či inženýrské činnosti. Podmínkou je, aby jako celek byla schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci. Řadíme zde i veřejnou zakázku, jejímž předmětem je vedle již dříve zmíněného plnění rovněž poskytnutí dodávek či služeb, které jsou nezbytné k provedení předmětu veřejné zakázky dodavatelem. Za veřejnou zakázku na stavební práce se považují také stavební práce pořizované s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb, které zadavateli poskytuje jiná osoba.⁶⁸

Veřejná zakázka na služby

V zákoně se setkáváme s jejím negativním vymezením. Takovou veřejnou zakázkou je tedy veřejná zakázka, která nepatří do dvou předcházejících skupin. Patří zde i případy, kdy předmětem veřejné zakázky je kromě poskytnutí služeb rovněž poskytnutí dodávky, pokud předpokládaná hodnota poskytovaných služeb je vyšší než předpokládaná hodnota poskytované dodávky, nebo provedení stavebních prací, pokud tyto práce nejsou základním účelem veřejné zakázky, avšak jejich provedení je nezbytné ke splnění veřejné zakázky na služby.⁶⁹

Dle předpokládané hodnoty dělíme veřejné zakázky na nadlimitní, podlimitní a na veřejné zakázky malého rozsahu.

⁶⁷ § 8, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁶⁸ § 9, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁶⁹ § 10, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Nadlimitní veřejná zakázka

Je taková veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota bez DPH dosáhne minimálně finančního limitu stanoveného prováděcím právním předpisem pro jednotlivé kategorie zadavatelů a druhy veřejných zakázek, případně kategorie dodávek nebo služeb.⁷⁰

Dodávky a služby:

- 3 782 000 Kč - ČR, státní příspěvkové organizace, Ministerstvo obrany (dle vyhlášky)
- 5 857 000 Kč – územní samosprávné celky, jejich příspěvkové organizace, veřejnoprávní subjekty, Ministerstvo obrany (dle vyhlášky)
- 11 715 000 Kč – sektorový zadavatel

Stavební práce:

- 146 447 000 Kč – pro všechny typy zadavatelů⁷¹

Podlimitní veřejná zakázka

Veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota dosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby minimálně 2 000 000 Kč bez DPH nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce alespoň 6 000 000 Kč bez DPH a nedosáhne finančního limitu stanoveného prováděcím právním předpisem.⁷²

Veřejná zakázka malého rozsahu

Taková veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nečiní v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby 2 000 000 Kč bez DPH nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce 6 000 000 Kč bez DPH.⁷³

3.2.2 Zadavatel a dodavatel veřejné zakázky

Zadavatel

Zákon o veřejných zakázkách dělí zadavatele na zadavatele veřejného, dotovaného a sektorového.

„Veřejným zadavatelem je Česká republika, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek a jiná právnická osoba, pokud byla založena či zřízena za účelem

⁷⁰ § 12 odst. 1, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁷¹ Oficiální webové stránky ÚOHS - Základní pojmy

⁷² § 12 odst. 2, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁷³ § 12 odst. 3, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.“⁷⁴

Příkladem takové právnické osoby je Česká televize, Český rozhlas nebo Pozemkový fond České republiky.

V souvislosti s veřejným zadavatelem se setkáváme s pojmem **centrální zadavatel**.

„Centrálním zadavatelem je veřejný zadavatel, který provádí centralizované zadávání, spočívající v tom, že pro jiného zadavatele pořizuje dodávky či služby, jež jsou předmětem veřejných zakázek, které následně prodává jiným zadavatelům za cenu nikoliv vyšší, než za kterou byly dodávky či služby pořízeny, nebo provádí zadávací řízení a zadává veřejnou zakázku na dodávky, služby či stavební práce na účet jiných zadavatelů.“⁷⁵

Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba zadávající veřejnou zakázku, která je hrazena z více jak 50 % z peněžních prostředků poskytovaných veřejným zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby. Předmětem této zakázky je provedení stavebních prací a služeb souvisejících s veřejnou zakázkou na stavební práce.⁷⁶

Posledním zadavatelem je **zadavatel sektorový**, jímž rozumíme osobu, která vykonává některou z tzv. relevantních činností, kterými jsou např. činnosti v teplárenství, vodárenství, plynárenství a ostatní činnosti, které jsou vyjmenovány v zákoně o veřejných zakázkách.⁷⁷

Zadavatel, bez ohledu na to, zda-li je veřejným, dotovaným nebo sektorovým, je ze zákona povinen dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Zásadu transparentnosti můžeme vysvětlit jako povinnost zprůhlednit průběh celého řízení a díky tomu umožnit jeho efektivní kontrolu. Aby tato zásada byla splněna, zadavatel má povinnost pořizovat o všech důležitých úkonech písemnou dokumentaci, jasně vymezit kritéria, která budou sloužit k hodnocení nabídky dodavatelů, a vydávaná rozhodnutí opatřit řádným zdůvodněním.

Další zásadou je **zásada rovného zacházení**, jejím hlavním účelem je, aby zadavatel přistupoval ke všem uchazečům a dodavatelům stejně.

⁷⁴ § 2 odst. 2, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁷⁵ § 3 odst. 1, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁷⁶ § 2 odst. 3, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁷⁷ § 2 odst. 6 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

V zadávání veřejných zakázek nesmí také v žádném případě dojít k **diskriminaci** žádného dodavatele. To nebrání zadavateli, aby stanovil přesné podmínky, avšak tyto podmínky musí umožnit výběr nejlepšího uchazeče a zároveň nesmí znemožnit přístup jiného dodavatele. V praxi se můžeme setkat s případy, kdy zadavatel stanoví podmínky tak, že zmanipuluje celé řízení ve prospěch určitého uchazeče a tím poruší tento zákaz.⁷⁸

O diskriminaci ostatních dodavatelů šlo v případě jednoho českého politika, který chtěl natolik jezdit v autě značky BMW, že upravil zadání veřejné zakázky. Do zadání uvedl požadavky na rozvor kol a výšku podvozku, kterou splňovaly pouze osobní automobily značky BMW.

Dodavatel

Definice **dodavatele** vyplývá ze zákonného vymezení veřejné zakázky. Na straně poptávky je zadavatel, na straně nabídky dodavatel. Dodavatelem je tedy subjekt, který poskytuje na základě smlouvy se zadavatelem dodávky zboží, služby nebo provedení prací za úplatu.

3.2.3 Kvalifikace

Slovo **kvalifikace** znamená ohodnocení, posouzení, případně zjištění způsobilosti.⁷⁹

V našem případě se zjišťuje způsobilost dodavatele pro plnění veřejné zakázky, kdy se zkoumá, zda splňuje kvalifikační předpoklady. Zákon je dělí na **čtyři skupiny**:

- základní kvalifikační předpoklady
- profesní kvalifikační předpoklady
- ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady
- technické kvalifikační předpoklady

V zákoně o veřejných zakázkách je vyjmenováno mnoho **základních kvalifikačních předpokladů**, které musí dodavatel splnit. Například dodavatel nesmí být pravomocně odsouzen pro některé z trestných činů, nesmí být v likvidaci, nesmí mít daňové nedoplatky, nedoplatky na pojistném a na penále na veřejném zdravotním pojištění a na sociálním zabezpečení, nesmí být veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek.⁸⁰

⁷⁸ Metodický návod k zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb.

⁷⁹ Wikipedie.cz

⁸⁰ § 53, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Splnění **profesních kvalifikačních předpokladů** je prokázáno, pokud dodavatel předloží výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, doklad o oprávnění k podnikání, a pokud je to nezbytné pro plnění veřejné zakázky, tak i doklad vydaný profesní samosprávnou komorou či jinou profesní organizací prokazující jeho členství, a doklad osvědčující odbornou způsobilost dodavatele nebo osoby, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost zabezpečuje.⁸¹

Co se týče **ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů**, veřejný zadavatel může požadovat předložení jednoho či více dokladů. Jedná se například o pojistnou smlouvu s předmětem pojištění odpovědnosti za škodu, poslední zpracovanou rozvahu nebo její část, údaje o celkovém obratu nebo o obratu s ohledem na předmět veřejné zakázky (nejvýše však za poslední tři účetní období).⁸²

Veřejný zadavatel může požadovat prokázání splnění celé řady **technických kvalifikačních předpokladů**. Může se například jednat o požadování seznamu významných dodávek, služeb a stavebních prací provedených dodavatelem za poslední 3 roky, seznam techniků či technických útvarů, popis technického vybavení, osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele nebo vedoucích zaměstnanců.⁸³

3.2.4 Druhy zadávacího řízení

Pojem **zadávací řízení** zahrnuje závazný procesní postup, který je zadavatel povinen použít při zadávání veřejné zakázky, pokud veřejná zakázka nespadá pod zákonné výjimky mimo režim zákona o veřejných zakázkách.⁸⁴

Mezi druhy zadávacího řízení patří otevřené řízení, užší řízení, jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, soutěžní dialog a zjednodušené podlimitní řízení (viz tab. 3.1).

⁸¹ § 54, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁸² § 55, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁸³ § 56, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

⁸⁴ Denik.obce.cz - webové stránky Deníku veřejné správy

Tab. 3.1 Druhy zadávacího řízení⁸⁵

	Charakteristika řízení	Min. počet dodavatelů/ zájemců	Kategorie zadavatele
Otevřené řízení (§27)	Zadavatel oznamuje svůj úmysl zadat veřejnou zakázku a vyzývá k podání nabídek dodavatelů a k prokázání splnění kvalifikace.	Zákonem neomezeno	Veřejný i sektorový
Užší řízení (§28)		Min. 5 (u veřejného zadavatele) Min. 3 (u sektorového zadavatele)	Veřejný i sektorový
Jednací řízení s uveřejněním (§29)		Min. 3	Veřejný i sektorový
Jednací řízení bez uveřejnění (§34)	Zadavatel oznamuje zájemci nebo omezenému počtu zájemců svůj úmysl zadat veřejnou zakázku.	Zákonem nestanoven	Veřejný i sektorový
Soutěžní dialog (§35)	Zadavatel oznamuje svůj úmysl zadat veřejnou zakázku a vyzývá k podání žádosti o účast a k prokázání splnění kvalifikace.	Min. 3	Veřejný
Zjednodušené podlimitní řízení (§38)	Zadavatel vyzývá zájemce k podání nabídky a k prokázání splnění kvalifikace	Min. 5	Veřejný

3.3 Analýza strany zadavatele veřejných zakázek

Ekonomická analýza veřejných zakázek nespočívá pouze v analýze zadavatele, ale obsahuje také analýzu strany uchazeče o veřejnou zakázku, analýzu činnosti a postupu komise pro otevírání obálek a hodnotící komise, a nakonec také kontrolu veřejných zakázek.

V bakalářské práci jsem se rozhodla zpracovat analýzu strany zadavatele veřejných zakázek.

Zadavatel postupuje dle jednotlivých metodických kroků, kterými se v následující části zabývám.

Jedná se o tyto **metodické kroky**:

- zjištění potřeb veřejnosti po veřejných statcích a službách
- rozvaha zadavatele o způsobu řešení problémů a metody jejich řešení
- analýza rámcových podmínek jako limitních faktorů navrhovaných způsobů řešení
- definování technických podmínek veřejné zakázky

⁸⁵ § 27 – 38, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

- vymezení předmětu veřejné zakázky
- stanovení cílů veřejné zakázky
- volba hodnotících kritérií
- stanovení vah dílčích kritérií ekonomické výhodnosti nabídky

3.3.1 Zjištění potřeb veřejnosti a způsob řešení problémů⁸⁶

Prvním krokem zadavatele je zjištění potřeb a poptávky veřejnosti jak po veřejných statcích, tak i po veřejných službách. Veřejné zakázky jsou realizovány právě za účelem uspokojení poptávky po určitém veřejném statku či službě.

Před zadavatelem tak stojí úkol zjistit potřeby veřejnosti a rozhodnout se, která její potřeba bude uspokojena z veřejných prostředků, a která nikoliv.

Druhý krok spočívá v rozvaze zadavatele o způsobu řešení problémů a metody jejich řešení.

Zadavatel si musí uvědomit, zda stojí před rutinním problémem, jehož vyřešení je snadné, a nebo před problémem, který řeší poprvé, a k jehož vyřešení potřebuje značné množství informací. K získání těchto informací slouží množství metod, které hledají originální a nejlepší řešení. Jde např. o metodu brainstormingu, brainwritingu, metodu Delfy či metodu silového pole.

3.3.2 Analýza rámcových podmínek jako limitních faktorů navrhovaných způsobů řešení

Tato analýza vychází z předpokladu, že realizace veřejné zakázky je omezena limitními faktory, zejména disponibilními zdroji, ať už lidskými, věcnými nebo finančními. Proto definujeme omezující podmínky a porovnáváme je s navrhovanými způsoby řešení. Dostaneme tedy dvě množiny, a to množinu realizovatelných návrhů a nerealizovatelných návrhů (viz tab. 3.2). Pokud návrh spadá do množiny nerealizovatelných návrhů způsobů řešení, provedeme analýzu a zjistíme, zda-li je tato varianta významná. Pokud dojdeme k závěru, že její přínos je nezanedbatelný, měli bychom informovat kompetentní orgán, který je oprávněn změnit omezující podmínky.⁸⁷

⁸⁶ OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*

⁸⁷ OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*. s. 21

**Tabulka 3.2 Příklad analýzy rámcových podmínek jako limitních faktorů
navrhovaných způsobů řešení**

Návrh řešení	Lidské zdroje (počet lidí)	Finanční zdroje v Kč
A	450	2 500 000 Kč
B	300	1 900 000 Kč
C	510	1 800 000 Kč
D	490	1 980 000 Kč

Závěr: Vycházíme z disponibilních zdrojů, kdy lidské zdroje činí 500 lidí a finanční zdroje dosahují částky 2 000 000 Kč. Srovnáním disponibilních zdrojů a zdrojů, které potřebuje každá jednotlivá varianta dostáváme množinu realizovatelných návrhů (množina R) a množinu nerealizovatelných návrhů (množina N), kdy:

$$R = \{B,D\} \text{ a } N = \{A,C\}$$

3.3.3 Definování technických podmínek

Při zadávání veřejné zakázky je nutné vymezit technické podmínky, které musí být bezpodmínečně splněny. Máme k dispozici několik způsobů jejich stanovení.

První z nich je jejich stanovení formou odkazu na dokumenty, pod kterým rozumíme české, evropské nebo mezinárodní normy, technická schválení, specifikace a ostatní dokumenty. Druhou možností je stanovení formou požadavků na úroveň parametru očekávaného užítu, pod kterým si můžeme představit například požadavek na výkon, na funkci apod (viz tab. 3.3).⁸⁸

Tabulka 3.3 Příklad definování technických podmínek

Veřejná zakázka	Formou odkazu na dokumenty	Formou požadavků na úroveň parametru očekávaného užítu
Pořízení a montáž oken	ČSN EN 13126, ČSN EN 12365, ČSN EN 1522, ČSN EN 1523	
Pořízení osobních automobilů		Výkon min.80 kW, spotřeba max. 9 l/ 100 km

⁸⁸ OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*. s. 23

3.3.4 Vymezení předmětu veřejné zakázky

Předmětu veřejné zakázky jsem se věnovala v kapitole 3.2 Základní pojmy, ve které jsem rozdělila veřejné zakázky podle předmětu na veřejné zakázky na dodávky, na stavební práce a na služby.

Tuto problematiku lze shrnout pomocí následující tabulky (viz tab. 3.4).

Tabulka 3.4 Klasifikace veřejných zakázek podle předmětu plnění

Předmět veřejné zakázky	Druh veřejné zakázky	Druhá forma veřejné zakázky	Zákonné vymezení
Dodávka	Veřejná zakázka na dodávky	Pořízení věci ("zboží")	§ 8.1
		Poskytnutí služby související s koupí zboží	§ 8.2
Služba	Veřejná zakázka na služby	Čistá forma poskytnutí služeb	§ 10.1
		Kombinovaná forma poskytnutí služeb poskytovaná spolu s dodávkou nebo stavebními pracemi	§ 10.2
Stavební práce	Veřejná zakázka na stavební práce	Stavební práce definované přílohou 3	§ 9.1 a
		Projektová nebo inženýrská činnost související s provedením stavebních prací	§ 9.1 b
		Zhotovení stavby	§ 9.1 c

Zdroj: OCHRANA F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*. s. 25

3.3.5 Stanovení cílů veřejné zakázky

Správné stanovení cílů veřejné zakázky je klíčem pro úspěšný průběh jejího zadávání. V zákoně o veřejných zakázkách se s pojmem „cíl“ nesetkáváme, avšak stanovení cílů se v praxi považuje téměř za nutnost.

Nyní na chvíli odbočíme od cílů veřejných zakázek a podíváme se na cíle obecně. Při jejich definování je velmi důležité, aby cíle nevyzněly neurčitě, ale aby byly co nejvíce konkrétní. Můžeme tedy říct, že čím více propracujeme a popíšeme naše cíle, tím jednodušší bude jejich porovnávání s dosaženým výsledkem, a tím pádem i zjišťování a vyhodnocování odchylek, pokud k nim dojde.

Každý správně definovaný cíl musí splňovat čtyři základní vlastnosti, kterými jsou verifikovatelnost, kvantifikovatelnost, předmětnost a konzistentnost.⁸⁹

⁸⁹ OCHRANA F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*. s. 32

Cíl je verifikovatelný, pokud ho lze ověřit nebo prokázat. Příkladem může být školení zaměstnanců, kdy si dáváme za cíl, aby zaměstnanci získali znalosti angličtiny na úrovni A2. Tento cíl můžeme ověřit pomocí testů a přezkoušení, které nám ukáží, zda-li zaměstnanci tyto znalosti opravdu získali.

Cíl je kvantifikovatelný, pokud je měřitelný, ať už se jedná o počty kusů, hmotnost, délku, čas apod. Příkladem může být stanovení počtu kusů automobilů, které chceme vyrobit nebo koupit.

Cíl je předmětný, pokud souvisí s účelem veřejné zakázky. Mluvíme tedy o užitkových, nákladově užitkových a nákladových vlastnostech. Například při nákupu výrobního stroje považujeme cíl za předmětný, pokud chceme dosáhnout výroby 10 000 ks za měsíc. Za nepředmětný bychom považovali cíl koupit stroj určité barvy, jelikož barva stroje s účelem zakázky nemá nic společného.

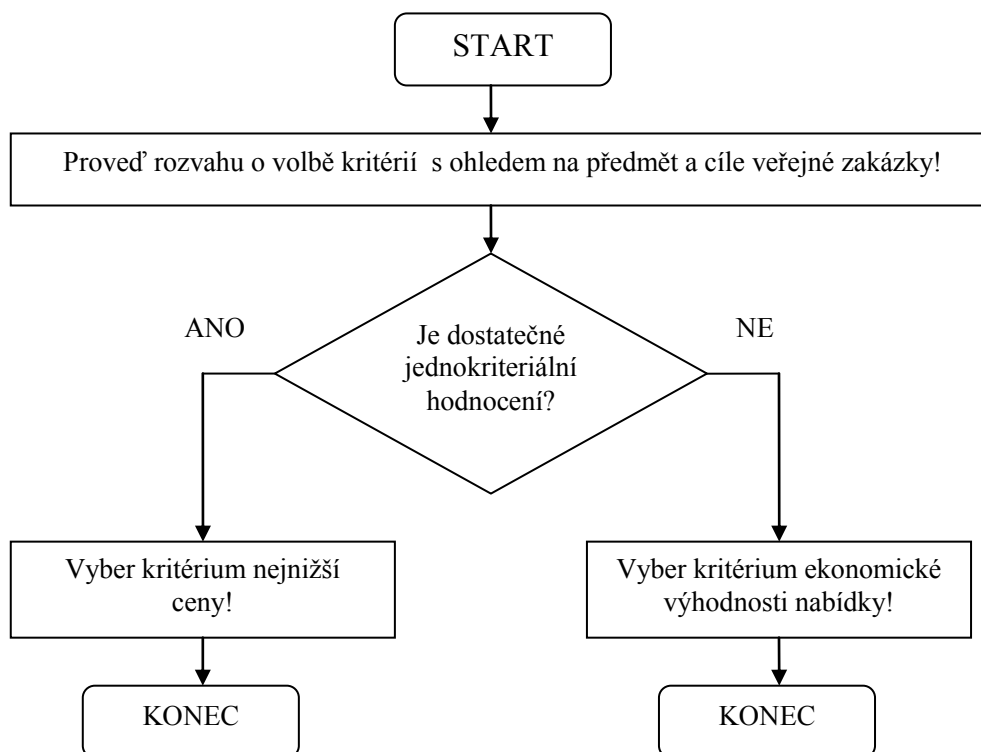
Cíle jsou konzistentní, pokud na sebe navzájem navazují a nedochází k jejich překrývání. Nejprve se definují cíle obecné, které se pak rozpracovávají na cíle nižšího stupně. Obecným cílem je například výstavba dálnice. Nižšími cíly by mohlo být například snížení dopravy a redukování prašnosti v centru města.

3.3.6 Volba hodnotících kritérií

Zákon o veřejných zakázkách rozlišuje v § 78 dvě základní hodnotící kritéria. Prvním z nich je ekonomická výhodnost nabídky a druhým nejnižší nabídková cena.

Při rozhodování se, zda-li vybrat jako hodnotící kritérium první nebo druhou možnost, se využívá algoritmus (viz obr. 3.1).

Obrázek 3.1 Postup při volbě více kritérií

Zdroj: OCHRANA F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*. s. 33

Obecně tedy můžeme říct, že u veřejných zakázek, které posuzujeme pouze podle ceny, využíváme kritérium nejnížší ceny. Celý proces je mnohem jednodušší než u veřejných zakázek, u kterých musíme brát ohled na více kritérií.

- **Výběr kritéria nejnížší nabídkové ceny**

Pro výběr **kritéria nejnížší nabídkové ceny** je nezbytné, abychom přesně vymezili základní podmínky týkající se veřejné zakázky tak, aby bylo garantováno naplnění jejího předmětu. To znamená, že požadujeme určitou úroveň nabízeného plnění veřejné zakázky, která nám zaručuje nejen už zmíněné naplnění předmětu veřejné zakázky, ale také jejich cílů. Použití tohoto kritéria je méně náročné, avšak je nutné vzít v úvahu všechny možnosti, které mohou nastat, například možné zvýšení ceny.⁹⁰

⁹⁰ OCHRANA F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*

- **Výběr kritéria ekonomické výhodnosti nabídky⁹¹**

Ekonomická výhodnost nabídky je soubor několika dílčích kritérií, které mohou, ale nemusí mít stejnou váhu. Právě definování dílčích kritérií a jejich vah je tím nejtěžším úkolem.

Je důležité rozlišovat **mezi kvantitativními a kvalitativními kritérii**.

Co se týče **kritérií kvantitativních**, můžeme si pod nimi představit kritéria nákladová (např. náklady na údržbu), užitková (např. technické parametry) a časová (např. záruční lhůta).

S **kvalitativními kritérii** se pracuje hůř, jelikož je narozdíl od kvantitativních nedokážeme změřit. Jedná se například o kritéria jako je kvalita, design, ochota personálu. Pokud se proto setkáme s kvalitativními veličinami, je nutné je převést na veličiny kvantitativní. Nejčastěji se tak činí pomocí ordinální klasifikační stupnice, jejíž použití demonstřuji na mnou vymyšleném příkladu.

Předmětem veřejné zakázky je dodávka 6 kusů osobních automobilů. Jedním z kvalitativních kritérií je interiér automobilu. Vytvořím ordinální klasifikační stupnici (viz tab. 3.5).

Tabulka 3.5 Hodnocení interiéru automobilu na stupnici 1-5 bodů

Počet bodů	Slovní hodnocení
5	Interiér automobilu je velmi dobře řešen.
4	Interiér automobilu je dobře řešen.
3	Interiér automobilu je vyhovující.
2	Interiér automobilu je špatně řešen.
1	Interiér automobilu je nevyhovující.

3.3.7 Stanovení vah dílčích kritérií ekonomické výhodnosti nabídky⁹²

O stanovení vah dílčích kritérií ekonomické výhodnosti nabídky se zákon o veřejných zakázkách zabývá v § 78, kde stanovuje zadavateli povinnost uvést váhu dílčích kritérií v procentech nebo pomocí jiného matematického vztahu.

⁹¹ OCHRANA F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek*

⁹² Obecné postupy při výpočtu metod stanovení vah dílčích kritérií ekonomické výhodnosti jsou vysvětleny v knize *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek* od Františka Ochrany, odkud jsem je převzala.

Metody, které můžeme použít pro stanovení vah, demonstruji komplexně na mnou vymyšleném zjednodušeném příkladě.

Příklad 3.1

Ministerstvo vnitra zadalo veřejnou zakázku, jejímž předmětem je pořízení 6 osobních automobilů pro Státní polici České republiky.

V zadávací dokumentaci jsou uvedeny tyto základní požadavky na osobní automobily:

Cena/ 1 ks	max. 700 000 Kč
Výkon	80 - 120 kW
Spotřeba	4 - 9 l /100 km
Základní objem kufru	400 - 650 l

Hodnotícím kritériem je ekonomická výhodnost nabídky. Jako dílčí kritéria jsem si zvolila **nabídkovou cenu, výkon motoru, spotřebu motoru a základní objem kufru**.

- **Metoda expertního stanovení vah přímým procentním ohodnocením**

Jak už název napovídá, tato metoda je založena na expertním hodnocení jednotlivých kritérií. Platí, že je lepší oslovit více expertů a poté vypočítat průměr z jejich hodnocení (viz tab. 3.6).

Tabulka 3.6 Expertní stanovení vah přímým procentním ohodnocením

	Expert A	Expert B	Aritmetický průměr
Cena	55 %	35 %	45 %
Výkon motoru	20 %	20 %	20 %
Spotřeba motoru	10 %	30 %	20 %
Základní objem kufru	15 %	15 %	15 %
Σ	100 %	100 %	100 %

- **Párové srovnávání kritérií**

Základem této metody je srovnávání kritérií v řádku s kritérii ve sloupci. Pokud preferujeme kritérium v řádku, pak na dané místo v řádku napíšeme „1“ a na dané místo ve sloupci „0“. Pokud preferujeme kritérium ve sloupci, na příslušné místo ve sloupci vepíšeme „1“ a do příslušného řádku „0“. Celý postup se skládá ze 4 kroků.

1. krok: Provedu párové srovnání 4 kritérií, a to ceny, výkonu motoru, spotřeby motoru a základního objemu kufru.

Například: Cenu vozidla preferuji před výkonem motoru, proto na příslušné místo v řádku napíši „1“ a na příslušné místo ve sloupci „0“. Dále pokračuji stejným způsobem (viz tab. 3.7).

Tabulka 3.7 Srovnávání kritérií v řádku s kritérii ve sloupci

	Cena	Výkon motoru	Spotřeba motoru	Základní objem kufru
Cena	X	1	1	1
Výkon motoru	0	X	1	1
Spotřeba motoru	0	0	X	1
Základní objem kufru	0	0	0	X

2. krok: Sečtu počet jedniček v každém řádku. Počet jedniček znamená počet preferencí u každého kritéria (viz tab. 3.8).

Tabulka 3.8 Počet preferencí jednotlivých kritérií

Kritérium	Počet preferencí
Cena	3
Výkon motoru	2
Spotřeba motoru	1
Základní objem kufru	0
Součet preferencí	6

3. krok: Zkontroluji správnost postupu párového srovnávání. Součet preferencí vyšel 6. Pro kontrolu tedy dosadíme do vzorce 3.1

$\{n \times (n-1)\} / 2$, kde n je počet kritérií (vzorec 3.1).

Výpočet vzorce vypadá následovně: $\{4 \times (4-1)\} / 2 = (4 \times 3) / 2 = 6$

Závěr: K žádné chybě nedošlo.

4. krok: Převedu počet preferencí každého kritéria na váhu kritéria v procentech (viz tab. 3.3.7.4). K tomu se používá vzorec 3.2

počet preferencí daného kritéria / součet všech preferencí (vzorec 3.2).

Tabulka 3.9 Převod preferencí na váhu v procentech

Kritérium	Počet preferencí	Převod preferencí na váhu	Výsledná váha kritéria v %
Cena	3	= 3/6	50,00%
Výkon motoru	2	= 2/6	33,33%
Spotřeba motoru	1	= 1/6	16,67%
Základní objem kufru	0	= 0/6	0,00%
Σ	6		100,00%

- **Kombinovaná forma stanovení vah**

Kombinovaná forma stanovení vah kombinuje 2 předešlé metody, a to metodu přímého procentního hodnocení a metodu párového srovnávání.

Postup je velmi jednoduchý. Z výsledků, které jsme vypočítali pomocí předešlých 2 metod, vypočítáme aritmetický průměr (viz tab. 3.10).

Tabulka 3.10 Kombinovaná forma stanovení vah

Kritérium	Váha dle přímého % hodnocení	Váha dle párového srovnávání	Konečná váha
Cena	45 %	50,00 %	47,50 %
Výkon motoru	20 %	33,33 %	26,67 %
Spotřeba motoru	20 %	16,67 %	18,33 %
Základní objem kufru	15 %	0,00 %	7,50 %
Σ	100 %	100,00 %	100,00 %

Konečné váhy kritérií už vypočítány jsou. Nyní jejich použití předvedu na příkladě.

Příklad 3.2 (pokračování příkladu 3.1)

O veřejnou zakázku se ucházejí výrobci osobních aut Renault, Škoda, Volkswagen a Opel. Typy osobních automobilů a jejich základní parametry jsou uvedeny v tab. 3.11.

Tabulka 3.11 Parametry osobních automobilů

Typ auta	Renault Fluence	Škoda Octavia	Volkswagen Passat CC	Opel Insignia
Cena v Kč/ 1 ks	400 000 Kč	490 900 Kč	690 000 Kč	504 000 Kč
Výkon motoru v kW	81	90	103	85
Spotřeba motoru v l/ 100 km	6,7	6,3	5,3	7,4
Základní objem kufru v l	530	585	452	500

Za nejdůležitější kritérium považují cenu (47,5 %), poté výkon motoru (26,67 %), spotřebu motoru (18,33 %) a nakonec základní objem kufru (7,5 %).

Cena automobilu

Mezi 4 typy automobilu musíme rozdělit 47,5 %, respektive 47,5 bodu. Platí, že čím nižší cena, tím lépe. Proto automobilu s nejnižší cenou bude přiděleno nejvíce bodů a automobilu s nejvyšší cenou bude naopak přiřazen nejnižší počet bodů.

1. krok: Z cen jednotlivých typů automobilů se zjistí jejich vzájemné poměry:

$$\begin{array}{ccccccc} 400\,000 & : & 490\,900 & : & 504\,000 & : & 690\,000 \\ 1 & : & 1,22725 & : & 1,26 & : & 1,725 \end{array}$$

2. krok: Vypočítá se hodnota 1 bodu jako podíl počtu bodů, které rozdělujeme a součet poměrů, tzn. :

$$47,5 / (1 + 1,22725 + 1,26 + 1,725) = 9,113$$

3. krok: Nyní každý poměr vynásobíme hodnotou 1 bodu, tzn. 9,113:

$$1 \times 9,113 = 9,113$$

$$1,22725 \times 9,113 = 11,184$$

$$1,26 \times 9,113 = 11,483$$

$$1,725 \times 9,113 = 15,72$$

4. krok: Každému typu automobilu přiřadíme počet bodů. Platí podmínka zmíněná na začátku, že čím nižší pořizovací cena, tím vyšší počet bodů a naopak (viz tab. 3.12).

Tabulka 3.12 Přiřazení bodů kritériu ceny

	Pořizovací cena v Kč	Počet získaných bodů
Renault Fluence	400 000 Kč	15,720
Škoda Octavia	490 900 Kč	11,483
Opel Insignia	504 000 Kč	11,184
Volkswagen Passat CC	690 000 Kč	9,113

U dalších kritérií jako je výkon motoru, spotřeba motoru a základní objem kufru je postup analogický.

Výkon motoru automobilu

Platí podmínka, že čím větší hodnota výkonu motoru, tím více bodů. Rozděluje 26,67 bodu.

1. krok: Výpočet poměrů:

$$\begin{array}{cccc} 81 & : & 85 & : & 90 & : & 103 \\ 1 & : & 1,049 & : & 1,112 & : & 1,272 \end{array}$$

2. krok: Výpočet hodnoty 1 bodu:

$$26,67 / (1 + 1,049 + 1,112 + 1,272) = 6,016$$

3. krok: Vynásobení poměru hodnotou 1 bodu, tzn. 6,016:

$$\begin{aligned} 1 \times 6,016 &= 6,016 \\ 1,049 \times 6,016 &= 6,311 \\ 1,112 \times 6,016 &= 6,69 \\ 1,272 \times 6,016 &= 7,653 \end{aligned}$$

4. krok: Přiřazení bodů (viz tab. 3.13):

Tabulka 3.13 Přiřazení bodů kritériu výkonu motoru

	Výkon motoru v kW	Počet získaných bodů
Renault Fluence	81	6,016
Opel Insignia	85	6,311
Škoda Octavia	90	6,690
Volkswagen Passat CC	103	7,653

Spotřeba motoru automobilu

Platí podmínka, že čím nižší spotřeba motoru, tím více bodů bude automobilu přiřazeno. Rozděluje 18,33 bodu.

1. krok: Výpočet poměrů:

$$\begin{array}{cccc} 5,3 & : & 6,3 & : & 6,7 & : & 7,4 \\ 1 & : & 1,189 & : & 1,264 & : & 1,396 \end{array}$$

2. krok: Výpočet hodnoty 1 bodu:

$$18,33 / (1 + 1,189 + 1,264 + 1,396) = 3,78$$

3. krok: Vynásobení poměru hodnotou 1 bodu, tzn. 3,78:

$$\begin{aligned} 1 \times 3,78 &= 3,78 \\ 1,189 \times 3,78 &= 4,495 \\ 1,264 \times 3,78 &= 4,778 \end{aligned}$$

$$1,396 \times 3,78 = 5,277$$

4. krok: Přiřazení bodů (viz tab. 3.14):

Tabulka 3.14 Přiřazení bodů kritériu spotřeby motoru

	Spotřeba motoru v l/ 100 km	Počet získaných bodů
Volkswagen Passat CC	5,3	5,277
Škoda Octavia	6,3	4,778
Renault Fluence	6,7	4,495
Opel Insignia	7,4	3,780

Základní objem kufru automobilu

Platí, že čím větší základní objem kufru má automobil, tím lépe. Proto čím větší objem kufru, tím více bodů bude přiřazeno. Rozděluje 7,5 bodu.

1. krok: Výpočet poměrů:

$$\begin{array}{cccc} 452 & : & 500 & : & 530 & : & 585 \\ 1 & : & 1,106 & : & 1,173 & : & 1,294 \end{array}$$

2. krok: Výpočet hodnoty 1 bodu:

$$7,5 / (1 + 1,106 + 1,173 + 1,294) = 1,64$$

3. krok: Vynásobení poměru hodnotou 1 bodu, tzn. 1,64:

$$\begin{array}{l} 1 \times 1,64 = 1,64 \\ 1,106 \times 1,64 = 1,814 \\ 1,173 \times 1,64 = 1,924 \\ 1,294 \times 1,64 = 2,122 \end{array}$$

4. krok: Přiřazení bodů (viz tab. 3.15):

Tabulka 3.15 Přiřazení bodů kritériu základního objemu kufru

	Základní objem kufru v l	Počet získaných bodů
Volkswagen Passat CC	452	1,640
Opel Insignia	500	1,814
Renault Fluence	530	1,924
Škoda Octavia	585	2,122

Výběr nejlepší alternativy

V tab. 3.16 jsou uvedeny celkové počty bodů jednotlivých kritérií. Princip výběru nejlepší alternativy spočívá ve zvolení té možnosti, která získala nejvíce bodů, v mém případě jde o osobní automobil **Renault Fluence**.

Tabulka 3.16 Výběr nejlepší alternativy

	Cena v Kč	Výkon motoru v kW	Spotřeba motoru v l/ 100 km	Základní objem kufru v l	Σ
Renault Fluence	15,720	6,016	4,495	1,924	28,155
Škoda Octavia	11,483	6,690	4,778	2,122	25,073
Volkswagen Passat CC	9,113	7,653	5,277	1,640	23,683
Opel Insignia	11,184	6,311	3,780	1,814	23,089
Σ	47,500	26,670	18,330	7,500	100,000

4 Problémy veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou již dlouho jedním z nejdiskutovanějších témat na politické, ale i společenské úrovni. Mezi lety 2006 až 2010 bylo přiděleno neveřejně nebo bez soutěže až 80% veřejných zakázek zadáných ministerstvy České Republiky. Hodnota těchto neprůhledných veřejných zakázek činila až 276 miliard Kč.⁹³ V dnešní době plné reforem a škrtů to určitě není zanedbatelná částka. Asi každého z nás občas napadne, že pokud by si stát dokázal ohlídat tyto základní věci, naše státní pokladna by na tom nemusela být tak bídně.

4.1 Problematika akcií na majitele

S pojmem akcie na majitele se setkáváme v obchodním zákoníku. Stěžejním paragrafem je § 156 obchodního zákoníku: *„Akcie na majitele je neomezeně převoditelná. Práva spojená s listinnou akcií na majitele vykonává ten, kdo ji předloží, nebo ten, kdo prokáže písemným prohlášením osoby, která vykonává úschovu nebo uložení podle zvláštního právního předpisu, že akcie je pro něho uložena podle zvláštního právního předpisu.“*

Z citovaného paragrafu vyplývá, že držitelé těchto akcií jsou anonymní a tím pádem je ztížena kontrola a průhlednost zadávání veřejných zakázek.

Akcie na majitele jsou dlouho diskutovaným tématem, mají jak své odpůrce, tak i zastánce. Dokonce minulý rok byly na nějaký čas (nutno podotknout na velmi krátký čas) firmy s akciemi na majitele vyloučeny z veřejných tendrů. Stalo se tak spíše nedopatřením a poslanci brzy odsouhlasili změnu tohoto sporného ustanovení.

Problém těchto akcií je velmi složitý. Pokusím se tedy nastínit všechny jejich pro a proti.

Důvody PRO zachování listinných akcií na majitele

1. Akcie na majitele jsou velmi rozšířené, vlastní je až 90% všech společností.⁹⁴ To znamená, že jejich zrušení by se dotklo většiny českých společností. Pokud by akcie na majitele byly zakázány, znamenalo by to nemalou finanční zátěž, protože proces změny listinných akcií na majitele na zaknihované akcie na majitele nebo změna formy těchto akcií na akcie na jméno je náročná a není zadarmo. Změna by zahrnovala svolání valné

⁹³ Parlamentní listy.cz – Stát utratil 276 miliard v neprůhledných veřejných zakázkách

⁹⁴ Investujeme.cz – Zrušení akcií na majitele přinese problémy akciovým společnostem

hromady, ohlášení obchodnímu rejstříku, výměnu akcií a různé poplatky (notářské, soudní atd.) Pro menší společnosti nebo pro společnosti procházející krizí by tento proces mohl znamenat ohrožení jejich samotné existence. Mohlo by také docházet k odlivu investorů, kterých by se tato změna dotkla.

2. Listinné akcie na majitele nejsou jediný nástroj, kterým se dá dosáhnout anonymity. Zainteresovaní lidé v hojně míře využívají tzv. offshore jurisdikcí. Principem je založení tzv. offshore společnosti v zemi, která je pro podnikatele výhodná, ať už v oblasti daní, ochrany anonymity nebo majetku. V praxi to vypadá následovně: akcie společnosti koupí právnická osoba – zahraniční společnost, která spadá pod jurisdikci, kde je povoleno vlastnit akcie na majitele. Vlastníci těchto akcií se opět vyhnou nechtěné publicitě, jelikož jako vlastník bude uveden pouze název této nově vytvořené zahraniční společnosti. Vyhledávanými offshore jurisdikcemi, ve kterých je povoleno vydávat akcie na majitele, jsou například Seychely, Panama nebo Svatý Vincent a Grenadiny.⁹⁵

Zastánci existence listinných akcií na majitele argumentují tím, že jejich zrušením by se nic nevyřešilo. Navíc poukazují na to, že Česká republika je s některými zeměmi vázána smlouvami o ochraně investic a pokud by se tyto akcie zrušily, hrozily by nám mezinárodní arbitráže.

Důvody PROTI zachování listinných akcií na majitele

1. Listinné akcie na majitele můžeme přirovnat k bankovkám, které kolují mezi lidmi a majitelem je ten, kdo je právě drží. Můžeme tedy říct, že jejich vlastnictví je nekontrolovatelné, což ke transparentnosti veřejných zakázek určitě nepřispívá. Takto se mohou obohatit úředníci a politici, kteří napomohou tomu, aby veřejnou zakázku získala firma, jejichž listinné akcie na majitele vlastní oni sami.

Tyto akcie vedou k neprůhlednosti vlastnických struktur společností. Statistiky uvádí, že počet akciových společností s listinnými akciemi na jméno stále roste. Například mezi květnem a prosincem roku 2010 vzrostl jejich počet o 1,7 %.⁹⁶

Je tedy zřejmé, že oblíbenost těchto akcií u českých akciových společností je velická. Je to způsobeno nižší administrativní i finanční náročností oproti zaknihovaným akciím, avšak i snahou skrýt skutečné vlastníky společnosti.

⁹⁵ Akont.cz – Offshore a onshore jurisdikce

⁹⁶ Cekia.cz - Polovina akciových společností v ČR má utajeného vlastníka

2. Současná vládní koalice se již v předvolebním období prezentovala jako ta skupina lidí, která udělá vše proto, aby zabránila korupci. Je jasné, že pouze zrušení či omezení listinných akcií na majitele by celou situaci neřešilo, ale mohlo by tomu významně přispět.

Někteří politici a odborníci tvrdí, že existuje více možností, jak zůstat v anonymitě, takže pokud zrušíme listinné akcie na majitele, tito lidé si to zařídí jinak. Ano, někteří určitě ano, protože některým společnostem nedělá problém využít již zmíněných offshore jurisdikcí, avšak ne všechny společnosti k tomu mají potřebné finanční prostředky.

4.2 Smlouva o tichém společenství

Zatímco se problematika listinných akcií na jméno týká akciových společností, institut tichého společníka je spojen se společností s ručením omezeným.

Smlouvou o tichém společenství se zabývá obchodní zákoník. Hlavní definice zní následovně: „*Smlouvou o tichém společenství se zavazuje tichý společník poskytnout podnikateli určitý vklad a podílet se jím na jeho podnikání a podnikatel se zavazuje k placení části čistého zisku po odečtení povinného přídeľu do rezervního fondu, je-li podnikatel povinen tento fond vytvářet, vyplývající z podílu tichého společníka na výsledku podnikání. Ve smlouvě o tichém společenství musí být dohodnutý rozsah účasti tichého společníka na zisku a ztrátě stejný.*“⁹⁷

Jak vidíme, v obchodním zákoníku se setkáváme s institutem poskytující fyzickým i právnickým osobám anonymitu, který lze zneužít ve svůj prospěch.

4.3 Změna v osobě společníka s.r.o.

„*Změna osoby společníka se zapisuje do seznamu společníků a do obchodního rejstříku. Společnost je povinna zapsat změnu v osobě společníka do seznamu společníků, jakmile je jí tato změna prokázána.*“⁹⁸

Ze zákona vyplývá, že změna osoby společníka se zapisuje do obchodního rejstříku, avšak pokud to společnost udělá se zpožděním nebo to neudělá vůbec, nebude potrestána. Náš právní řád totiž takovéto chování nepovažuje za trestné, a proto nikomu nehrozí žádná sankce.⁹⁹

⁹⁷ § 673 odst. 1, zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník

⁹⁸ § 118, zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník

⁹⁹ Nekorupci.cz

Trestní zákoník řeší situaci, když někdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku, v podkladech sloužících pro vypracování znaleckého posudku, který se přikládá k návrhu na zápis do obchodního rejstříku nebo když někdo někoho jiného ohrozí nebo omezí na právech tím, že bez zbytečného odkladu nepodá návrh na zápis zákonem stanoveného údaje do obchodního rejstříku.¹⁰⁰

Závěrem můžeme říct, že situace, kdy si dotyčná osoba koupí podíl ve společnosti a nechce být zapsána do obchodního rejstříku jako společník a zbytek společnosti to akceptuje, není možnost nikoho za takovéto podvodné, avšak legální chování potrestat.

4.4 Limit podlimitních zakázek

Limit podlimitních zakázek je už dlouho diskutovaným tématem, jelikož pokud zadavatel zadává pouze veřejnou zakázku malého rozsahu, není povinen ji zadávat podle zákona o veřejných zakázkách.¹⁰¹

Jen pro připomenutí, předpokládaná hodnota podlimitní veřejné zakázky na dodávky či služby činí nejméně 2 000 000 Kč bez DPH a na stavební práce nejméně 6 000 000 Kč bez DPH a nedosáhne finančního limitu stanoveného prováděcím právním předpisem.¹⁰²

Hlavním problémem je, že pokud zadavatel není povinen postupovat podle zákona o veřejných zakázkách, jsou tyto zakázky méně transparentní a hůře kontrolovatelné. V chystané novele zákona o veřejných zakázkách by měl být tento limit snížen až na polovinu nynější finanční částky.

Jelikož veřejné zakázky jsou financovány z veřejných prostředků, bez ohledu na jejich předpokládanou hodnotu by zadavatelé měli být povinni je zadávat podle zákona o veřejných zakázkách. Nejde o hodnotu veřejné zakázky, ale o fakt, že jde o nakládání s veřejnými prostředky.

¹⁰⁰ § 254, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹⁰¹ § 18 odst. 3, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

¹⁰² § 12 odst. 2, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

4.5 Udržitelné zadávání veřejných zakázek

Cílem udržitelného neboli společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek je využívání veřejných prostředků tak, aby zajistily dlouhodobě udržitelnou prosperitu celé společnosti.¹⁰³

V Evropě se s tímto typem zadávání veřejných zakázek setkáváme od konce 90. let minulého století. Rozlišujeme Green public procurement pro využívání ekologických kritérií a Social public procurement pro využívání sociálních kritérií, včetně těch fairtradových, tzv. Fair trade public procurement.¹⁰⁴

Zatím nejpodrobněji je v zákoně upravena problematika zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením.

„Účastní-li se otevřeného řízení, užšího řízení nebo zjednodušeného podlimitního řízení při zadávání podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo služby dodavatel zaměstnávající více než 25 zaměstnanců, z nichž je více než 50 % zaměstnanců osobami se zdravotním postižením, je pro hodnocení nabídek rozhodná výše nabídkové ceny tohoto dodavatele snižena o 15 %.“¹⁰⁵

Toto ustanovení považuji za nezbytné, jelikož jsou díky tomu dodavatelé motivováni zaměstnávat víc osob se zdravotním postižením a tito lidé se mohou snadněji začlenit do společnosti.

Co se týče dalšího zahrnování sociálních, fairtradových či ekologických podmínek, zákon to upravuje následujícím způsobem:

„Zadavatel může v zadávacích podmínkách uvést též požadavky týkající se zvláštních podmínek na plnění veřejné zakázky, a to zejména v sociální oblasti, v oblasti zaměstnanosti nebo v oblasti životního prostředí.“¹⁰⁶

Podle mého názoru by české právní předpisy měly více upravovat problematiku udržitelného zadávání veřejných zakázek. Česká legislativa by měla více zvýhodňovat dodavatele, kteří nejen sledují své ekonomické zájmy, ale také svým přístupem a chováním pomáhají celé společnosti.

¹⁰³ Wikipedie.cz – Udržitelné zadávání veřejných zakázek

¹⁰⁴ Svetvnakupnimkosiku.cz – Udržitelné veřejné zakázky

¹⁰⁵ § 101 odst. 4, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

¹⁰⁶ § 44 odst. 8, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

5 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo podat ucelený přehled o Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a o veřejných zakázkách. V práci jsem se zaměřila na tyto dvě témata nejen jako na samostatné celky, ale také jsem zkoumala jejich vzájemný vztah.

Problematika veřejných zakázek je velmi rozsáhlá, a proto mým cílem byl jen základní exkurz. Chtěla jsem vysvětlit základní pojmy a zjednodušenou formou ukázat, jak se nabídky dodavatelů, kteří se uchází o veřejnou zakázku, vyhodnocují. Podle mého názoru je právní úprava veřejných zakázek velmi složitá a pro laika někdy až nepochopitelná. Není se proto čemu divit, že na trhu existuje mnoho specializovaných společností, které nabízejí poradenství v oblasti veřejných zakázek. Dodavatelé tak utrácí nemalé finanční prostředky a díky tomu rostou jejich náklady. Stačilo by však málo, napsat zákon konečně takovými slovy a takovou formou, které by rozuměla většina populace.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je složitým orgánem, který má na starosti oblast hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek a veřejnou podporu. Vzhledem k tomu, v kolika oblastech vykonává dozor, považuji počet zaměstnanců Úřadu za relativně nízký. Jejich počet k 1. lednu 2010 dosahoval 126 zaměstnanců. Úřad je často kritizován za nedostatečnou rychlost v řešení problémů a ve vydávání rozhodnutí a také za ne vždy dobře odvedenou práci. Existují tedy dvě možnosti, jak tento problém vyřešit. Buď by měl Úřad zaměstnávat více lidí, díky čemuž by se činnost Úřadu měla logicky urychlit, anebo by měl zaměstnávat opravdové odborníky jak z oblasti práva, tak z oblasti ekonomie. Podlé mého názoru však stát takové lidi nedokáže zaplatit, jelikož v obou situacích by došlo k velkému navýšení mzdových nákladů.

Co se týče kompetencí úřadu, považuji za velmi problematickou výši finančních pokut, které je Úřad oprávněn udělovat. Českou legislativu v tomto ohledu považuji za velmi mírnou. Finanční pokuty jsou velmi nízké a vzhledem k peněžním prostředkům, o které se jedná, je tato výše naprosto zanedbatelná.

V závěru bakalářské práce jsem se zabývala problémy veřejných zakázek v praxi. Cílem bylo poukázat na největší problémy, které s veřejnými zakázkami souvisí. Šlo především o akcie na majitele, které představují zásadní překážku pro transparentnost veřejných zakázek. Problémem je, že ani odborníci se nemohou shodnout na tom, zda-li je jejich zrušení nezbytné, nebo zda-li by se jednalo jen o nepotřebný administrativní krok. Avšak tyto akcie nejsou jediným tématem, který se v souvislosti s veřejnými zakázkami stále řeší. Jde také o různé legislativní záležitosti, jako je existence tichého společníka či

limitu podlimitních zakázek, který považuji za vysoký. Trochu jinou záležitostí, avšak neméně důležitou, jsou také nové trendy ve veřejných zakázkách, kdy nastává otázka, jak moc by měl zákon napomáhat získávání veřejných zakázek společnostem, které jsou ekologicky aktivní, zaměstnávají sociálně znevýhodněné občany či propagují fair-trade výrobky. Asi každý z nás považuje za nezbytné, aby se společnosti chovaly co nejvíce ekologicky, aby lidé s určitým handicapem dostávali práci, nebo aby výrobci za své výrobky dostali spravedlivě zaplacené. Na druhou stranu jsou tyto opatření určitou intervencí do volného trhu. Přívrženci co nejmenších zásahů státu do ekonomiky jsou proti takovým právním úpravám, avšak já takové řešení plně podporuji, jelikož pokud by to v naší legislativě zaneseno nebylo, většina společností by se chovala pouze ekonomicky, a sociální zájmy by naprosto ignorovala.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže má klíčovou roli v oblasti veřejných zakázek. Avšak sám Úřad nezmůže mnoho, jelikož je v některých situacích odkázán na informace jiných státních orgánů či jiných subjektů. Je proto nutné zefektivnit komunikaci, zrychlit výměnu informací, zajistit úředníky s vysokým morálním kreditem a vysokým pracovním nasazením, spravedlivě je ohodnotit a především, zjednodušit českou legislativu, odstranit byrokratické překážky a tvrdě sankcionovat ty, kteří porušují či naprosto ignorují zákon.

Seznam použité literatury

Monografie

- [1] BEJČEK, J., et al. *Základy obchodního práva pro ekonomy*. 1.vyd. Ostrava : VŠB-TU, 2002. 274 s. ISBN 80-248-0167-1.
- [2] JURČÍK, R.; KRUTÁKOVÁ, L. *Veřejné zakázky a PPP projekty : Potřebnost změny právní úpravy v EU a v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 506 s. ISBN 978-80-7380-121-2.
- [3] JURČÍK, R. *Zadávání veřejných zakázek a koncesí v ČR a v EU*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2007. 596 s. ISBN 978-80-7179-575-9.
- [4] KINCL, M. *Veřejná podpora v Evropské unii*. 1. vyd. Praha : RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2004. 148 s. ISBN 80-7273-097-5.
- [5] NOVOTNÝ, V. *Judikatura : Přehled judikatury ve věcech veřejných zakázek*. 1. vyd. Praha : ASPI, a.s., 2006. 144 s. ISBN 80-7357-222-2.
- [6] OCHRANA, F. *Zadávání, hodnocení a kontrola veřejných zakázek : Ekonomická analýza*. 1. vyd. Praha : Ekopress, s.r.o., 2008. 153 s. ISBN 978-80-86929-46-0.
- [7] PETR, M., et al. *Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010. 624 s. ISBN 978-80-7400-307-3.
- [8] RAUS, D.; NERUDA, R. *Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU*. 1.vyd. Brno : CP Books, a.s., 2005. 359 s. ISBN 80-251-0394-3.

Právní předpisy

- [9] Zákon č. 272/1996 Sb., kterým se provádějí některá opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a mění a doplňuje zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 513/1993 Sb., Obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [11] Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- [13] Zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
- [17] Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Vyhláška č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře

Elektronické zdroje

- [19] Akont: komplexní mezinárodní daňové poradenství a zakládání offshore a onshore společností [online]. c2003-2011 [cit. 2011-03-26]. *Offshore a onshore jurisdikce: Akont*. Dostupné z WWW: <<http://www.akont.cz/cz/offshore-a-onshore-jurisdikce>>.
- [20] *Deník veřejné správy* [online]. 2010 [cit. 2011-04-01]. Dostupné z WWW: <<http://denik.obce.cz/>>.
- [21] DOLEČEK, M. Hospodářská soutěž [online]. 2010 [cit. 2011-03-26]. *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export*. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/hospodarska-soutez-opu/1000818/47329/#b1>>.
- [22] *EUR-Lex* [online]. 2.3.2010 [cit. 2011-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>>.
- [23] *Informační systém o veřejných zakázkách* [online]. 2010 [cit. 2011-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.isvz.cz/isvz/>>.
- [24] Kolektiv autorů. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže : Historie, fakta, svědectví*. 1.vyd. Brno : Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, 2008. 159 s. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/UOHS_KNIHA_11.pdf> ISBN 978-80-254-2242-7.
- [25] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Registr podpor de minimis. *Portál eAGRI - resortní portál Ministerstva zemědělství* [online]. c2009-2010 [cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/farmer/registr-podpor-de-minimis/>>.

- [26] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Souhrnné informace. *Portál eAGRI - resortní portál Ministerstva zemědělství* [online]. c2009-2010 [cit. 2011-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://eagri.cz/public/app/RDM/Portal>>.
- [27] MORAVEC, O. Hospodářská soutěž a její vliv na konkurenceschopnost české ekonomiky. In *Working paper č.18/2006* [online]. Brno : Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, 2006 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <<http://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-18.pdf>>. ISSN 1801-4496.
- [28] *Ne korupci!* [online]. 2010 [cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.nekorupci.cz/>>.
- [29] PAVEL, J. *Efektivnost fungování kontrolních systémů veřejných zakázek v České republice* [online]. 1.vyd. Praha : Transparency International, 2009 [cit. 2011-02-20]. Dostupné z WWW: <http://www.transparency.cz/pdf/vz5_efektivnost_fungovani_kontroly_vz.pdf>. ISBN 978-80-87123-10-2.
- [30] Polovina akciových společností v ČR má utajeného vlastníka. *Čekia: Česká kapitálová informační agentura* [online]. c2001-2011 [cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.cekia.cz/cz/archiv-tiskovych-zprav/198-tz101216>>.
- [31] SPOLEČNOST PRO FAIR TRADE. Udržitelné veřejné zakázky [online]. 2010 [cit. 2011-03-26]. *Svět v nákupním košíku*. Dostupné z WWW: <<http://www.svetvnakupnimkosiku.cz/udrzitelne-verejne-zakazky/>>.
- [32] Spuštěn nový registr de minimis. *BusinessInfo.cz* [online]. 13.5.2010 [cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/registry-databaze-zakazky-dotace/spusten-novy-registr-de-minimis/1001855/57325/> >.
- [33] Stát utratil 276 miliard v neprůhledných veřejných zakázkách. *Parlamentní listy.cz* [online]. 26.1.2011 [cit. 2011-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/187274.aspx>>.
- [34] ÚOHS prošetřuje veřejnou zakázku ministerstva životního prostředí. *Denní zpravodajství o veřejných zakázkách* [online]. 23.11.2010 [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.vz24.cz/clanky/uohs-prosetruje-verejnou-zakazku-ministerstva-zivotniho-prostredi/>>.
- [35] ÚOHS vydal předběžné opatření v tendru na systém domácího násilí. *Denní zpravodajství o veřejných zakázkách* [online]. 10.6.2010 [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.vz24.cz/clanky/uohs-vydal-predbezne-opatreni-v-tendru-na-system-domaciho-vezeni/>>.
- [36] ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže* [online]. c2006-2011 [cit. 2011-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz>>.

- [37] *Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2011-03-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.wikipedia.cz/>>.
- [38] Zrušení akcií na majitele přinese problémy akciovým společnostem. *Investujeme.cz* [online]. 2.3.2010 [cit. 2011-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.investujeme.cz/clanky/zruseni-akcii-na-majitele-prinese-problemy-akciovym-spolecnostem/>>.

Seznam použitých zkratek

ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

NKÚ – Nejvyšší kontrolní úřad

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2011

.....
Pavla Geržová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Severovýchod 36, 789 01 Zábřeh

Seznam příloh

Příloha č. 1: Organizační struktura ÚOHS

Příloha č. 2: Tiskopis vyhlášky 207/2005 Sb. – údaje o poskytnutých veřejných
podporách

Příloha č. 3: Přehled vedených správních řízení za rok 2009

Příloha č. 4: Přehled nejvyšších pokut v oblasti veřejných zakázek uložených ÚOHS
v jednom správním řízení